

בעניין שבין:

□ התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר

580178697

□ רב-אלוף במיל' משה (בוגי) יעלון

□ רב-אלוף במיל' דן חלוץ

□ ראש המוסד לשעבר תמיר פרדו

□ אלוף במיל' עמוס ירון

□ אלוף במיל' אילן בירן

□ אלוף במיל' דן הראל

□ אלוף במיל' עמוס גלעד

□ אלוף במיל' עמוס מלכא

□□ ראש השב"כ לשעבר כרמי גילון

□□ אלוף במיל' גיורא איילנד

כולם ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור
ו/או אריאל ברזילי ו/או הידי נגב
ו/או גילי גוטוירט ו/או רחל אל-שי רוזנפלד ו/או רותם בבלי-דביר
ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או דנה פרימור אזר

רח' יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054 ירושלים 91043
טל': 02-5000073; פקס: 02-5000076

העותרת

- נגד -

□ ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

□ משרד הביטחון

□ משרד המשפטים

□ היועץ המשפטי לממשלה

ע"י פרקליטות המדינה, מחלקת הבג"צים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיבים

עתירה למתן צווים

על תנאי, ובקשה לקיום דיון דחוף

מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, **למתן צווים על תנאי כנגד המשיבים 4-1** כדלקמן:

א. צווים על תנאי

א.א. צו על תנאי כנגד המשיבה 1 לעתירה, היא ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, שהוקמה בהחלטת ממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022, המורה לה לבוא ולנמק מדוע – **בחלוף ארבעה חודשים מיום כינונה – טרם החלה את עבודתה**, וזאת מתוך הטעמים הבאים, העומדים כל אחד בפני עצמו ובמצטבר:

א.א.א. לנוכח החובה המנהלית החלה עליה לפעול בתוך זמן סביר ובמהירות הראויה;

א.א.ב. לנוכח פרק הזמן הארוך, **והחריג**, שחלף מאז מינוי הוועדה, ואשר עומד כאחד מפרקי הזמן הארוכים ביותר לפעולת ועדת חקירה ממלכתית מאז קום המדינה;

א.א.ג. לנוכח הפגיעה החמורה באמון הציבור במערכת הבטחון, בעבודת הוועדה, ואף בעבודת הרשות השופטת בכללותה;

א.א.ד. לנוכח הפגיעה ביכולתה של הוועדה לקיים את תפקידה ולהגיע לחקר האמת ככל שחולף הזמן מיום ההחלטה על הקמתה;

א.א.ה. לנוכח החשש שמא שיקולים זרים אשר אינם ממן העניין הם אלו המסכלים ומעכבים את עבודת הוועדה;

א.א.ו. לנוכח החובה המוטלת על הממשלה לממש החלטותיה.

א.א. צו על תנאי כנגד המשיבה 1 לעתירה, היא ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, שהוקמה בהחלטת ממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022, המורה לה לבוא ולנמק מדוע לא תקבע לוח זמנים ברור ומחייב לתחילת עבודת הוועדה וזאת מתוך הטעמים המפורטים בסעיפים א.1.א - א.1.ו לעיל.

א.א. צו על תנאי כנגד המשיבה 1 לעתירה, היא ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, שהוקמה בהחלטת ממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022, המורה לה לבוא ולנמק מדוע לא תחל בעבודתה לאלתר, ותוך שהיא מציינת האם קיימים גורמים חיצוניים – לרבות גורמים בטחוניים, מנהלתיים ועוד – הפועלים על מנת לסכל את עבודת הוועדה ולמנוע את הקמתה.

ב. בקשה לקיום דיון דחוף

כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על קיום דיון דחוף בעתירה, על רקע הצורך לברר בהקדם האפשרי את השאלות העומדות בבסיס העתירה, לאור חלוף הזמן הרב, והחריג, מהיום בו התקבלה החלטת הממשלה להקים את הוועדה, ועד להגשת עתירה זו, ולנוכח הטעמים האמורים לעיל בסעיפים א.1.א - א.1.ו.

א. הצדדים לעתירה

העותרים

1. **העותרת 1**, היא עמותה, רשומה כדין, תנועה עצמאית ולא מפלגתית, המציינת בימים אלו 32 שנים של עשייה ציבורית ומשפטית בהן חרטה על דיגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראויות במנהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל ציבורי תקין. העותרת היא ארגון אזרחי המונה כ-52,000 חברים ופעילים, ולמעלה מ-210,000 עוקבים ברשתות החברתיות.

2. **העותרים 2-11**, הם חברי ועדת ההיגוי של הפורום הבטחוני שמייצג כ-200 רבי אלופים, אלופים, תתי אלופים, ראשי מוסד, ראשי שב"כ, ובכירים נוספים במערכת הביטחון הישראלית לדורותיה, אשר לקחו חלק במאבק הציבורי להקמת ועדת החקירה הממלכתית לאורך השנים.

המשיבים

3. **המשיבה 1**, היא ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, שהוקמה בהחלטת ממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022, ובהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, בכדי שתחקור את העסקאות ו/או הליכי הרכש של ספינות המגן סער 6, צוללות , ספינות נגד צוללות, הפרטת מספנות חיל הים והסכמה למכר צוללות לצד ג' על ידי גרמניה.

4. **המשיב 2**, הוא משרד הביטחון, אשר העומד בראשו, שר הבטחון הוא אשר הגיש בצוותא עם שר המשפטים את הצעת המחליטים להקמת וועדת החקירה. המשיב 2 כולל את אגף הביטחון ואת הממונה על הביטחון במשרד הביטחון – הגוף האחראי על ייעוץ לוועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט בכל הנוגע לסוגיות של שמירה על סודיות הנדרשת לשמירה על ביטחון המדינה, ואשר בין היתר, בדיקת התנהלותו בפרשת כלי השיט עומדת במוקד תכלית הקמת ועדת החקירה הממלכתית.

5. **המשיב 3**, הוא משרד המשפטים אשר העומד בראשו, שר המשפטים הוא אשר הגיש בצוותא עם שר הבטחון את הצעת המחליטים להקמת וועדת החקירה.

6. **המשיבה 4**, היא היועצת המשפטית לממשלה, העומדת בראש המערכת המשפטית של הרשות המבצעת מחד, והעומדת בראש המערכת המשפטית והשירות המשפטי הציבורי מאידך. בתפקידיו אלו היא גם מייצגת את האינטרס הציבורי ושומרת על קיום הדין, וכן אחראית על הנחיית הממשלה לפעול על פי הדין.

ב. מבוא

7. עניינה של עתירה זו בגרירת רגליים בלתי מוסברת, עד כדי חשש כבד לקיומם של שיקולים זרים, בתחילת עבודתה של ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, שהוקמה בהחלטת ממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022.

8. כפי שיפורט להלן בחלקה העובדתי של עתירה זו, בתום מאבק אזרחי ומשפטי רב שנים,

החליטה הממשלה בחודש ינואר האחרון על הקמתה של ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, תקצבה אותה בהתאם והניחה בידה את המנדט לבחון את מה שזכה לכינוי "פרשת השחיתות הבטחונית הגדולה בתולדות מדינת ישראל".

9. והנה, על אף שחלפו זה ארבעה חודשים מיום שבו הוחלט על הקמת הוועדה, טרם החלה זו את עבודתה, ואף לא פרסמה לוחות זמנים צפויים לתחילת עבודה זו.

10. כידוע, על הרשות המנהלית אשר הופקדה בידה סמכות, לבצע את המוטל עליה בזמן סביר ובמהירות הראויה. זמנים אלו נבחנים אל מול הנהוג והמוכר בעת ביצוע סמכויות דומות. מתוך כך, העותרים שקדו ובחנו את היסטוריית ועדות החקירה הממלכתיות מאז קום המדינה ועד היום. ממצאי הבדיקה, כפי שיוצגו להלן, מלמדים כי לאורך כל שנותיה של מדינת ישראל משך הזמן שחלף מיום הקמתן של וועדות החקירה הממלכתיות ועד לתחילת פעולתן נע בין ימים ספורים לשבועות בודדים.

11. רק בשני מקרים חריגים ביותר נמשך פרק הזמן האמור משך למעלה מחצי שנה, וזאת – כפי שיפורט להלן – בשל גורמים חיצוניים כפרוץ מלחמה, התפטרות חברי הוועדה וניסיון של גורמים פוליטיים לחבל ולסכל את עבודת הוועדה, עד כדי התערבות של נשיא בית המשפט העליון אשר נדרש לעניין.

12. והנה, בנקודת הזמן בה אנו נמצאים היום, עומדת ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, כאחת מהוועדות אשר משך הזמן בין ההחלטה על הקמתן ועד תחילת פעולתן הוא מהגבוהים בתולדות המדינה – וזאת ללא כל טעמים אובייקטיביים המניחים את הדעת.

13. אשר על כן, יטענו העותרים כי במחדלה להתחיל את פעולותיה מפרה המשיבה 1 את חובתה המנהלית לפעול במהירות הראויה ובתוך זמן סביר; העותרים יטענו כי המשיבה 1 במחדלה פוגעת פגיעה קשה באמון הציבור במערכת הבטחון, בעבודת הוועדה ואף ברשות השופטת כולה; העותרים יטענו כי במחדלה של הוועדה נפגעת היכולת להגיע לחקר האמת בעתיד; העותרים יטענו כי בבחינת הנסיבות והנתונים הסטטיסטיים עולה החשש הכבד שמא גרירת רגליים זו מקורה בשיקולים זרים ובגורמים זרים המבקשים לסכל ולעכב את עבודת הוועדה.

14. לאחר שניסיונותיהם לבוא בדין ודברים עם הוועדה והגורמים המקצועיים בה העלו חרס, יבקשו העותרים מבית המשפט הנכבד ליתן את הצווים המופיעים ברישא לעתירה ולעשותם מוחלטים. כמו כן, ולאור חשיבות הדברים, יבקשו העותרים מבית המשפט הנכבד כי יורה על קיום דיון דחוף.

15. כל זאת, מתוך הטעמים אשר יפורטו להלן.

ג. רקע עובדתי לעתירה ומיצוי הליכים

ג.1. פרשת הצוללות – רקע כללי

1. דומה כי פרשת הצוללות וכלי השיט היא מהסבוכות והמורכבות שידעה מדינת ישראל בשנותיה הקצרות. לא בכדי "זכתה" היא לתואר המפוקפק של "פרשת השחיתות הביטחונית החמורה ביותר בתולדות המדינה". הרקע העובדתי לפרטיו, ככל שידוע לעותרת ולציבור האזרחים במדינת ישראל, נפרש בפני בית המשפט הנכבד בעתירות השונות שהוגשו לאחר שהתגלתה

הפרשה, כמו גם באמצעי התקשורת השונים. עם זאת, ולמען שלמות התמונה, יזכירו העותרים – בקצרה ובתמציתיות המתחייבת – את עיקרי הפרשה ואת קורות המאבק האזרחי והמשפטי לבירור פרטיה עד תום, ועד לשלב זה.

2. ראשיתה הציבורית של הפרשה ביום 16.11.2016, בו פורסם בתקשורת תחקירו של העיתונאי רביב דרוקר, שחשף לראשונה את הפרשה. במרכז הפרשה, חשדות להטיית מכרזים, שוחד והפרת אמונים של נושאי משרה בכירים במערכת הביטחון ושל אנשי עסקים בעלי אינטרס ובעלי קרבה למוקדי ההשפעה במערכת הביטחון. בשלב זה, הדיווח העיתונאי התמקד בשתי עסקאות בין ישראל לבין התאגיד הגרמני **רֵאָוֶוּסְטְרֵטְסְבַּנְק** (להלן: "**טיסנקרופ**"): אחת לרכישת שלוש צוללות בשווי 1.5 מיליארד אירו, והשנייה לרכישת ספינות טילים שנועדו להגן על אסדות הגז, בשווי 430 מיליון אירו.

העתק דיווח באתר זה מרקר אודות תחקירו של רביב דרוקר מיום 16.11.2016 מצורף ומסומן כנספח ע/1.

3. בהמשך לכך, ביום 23.11.2016 הורה היועץ המשפטי לממשלה על פתיחה בבדיקה מקדימה לצורך בירור טענות לביצוע עבירות שוחד והפרת אמונים בכל הקשור לעסקאות בין טיסנקרופ ובין מדינת ישראל. בעקבות ממצאי הבדיקה המשטרתית, שהעלו חשד לפלילים, הורה פרקליט המדינה דאז ביום 27.2.2017, על מעבר מהליך בדיקה מקדימה לחקירה משטרתית.

4. במסגרת החקירה הענפה שנערכה, נחקרו מספר חשודים ונגבו מאות הודעות מעשרות מעורבים. בחקירה עלו חשדות לפיהם בין השנים 2009 ועד מחצית 2016, קיבלו או דרשו עובדי ציבור ונושאי משרה בכירים במערכת הביטחון, לצד גורמים עסקיים ופרטיים, טובות הנאה פסולות מנציג טיסנקרופ, במישרין או באמצעות מתווכים. זאת, תוך הימצאותם בניגודי עניינים מובהקים וחמורים בין תפקידם והאינטרס הציבורי עליהם הופקדו לבין קידום ענייניהם הפרטיים.

5. בהודעת משטרת ישראל מיום 8.11.2018 בסיום חקירתה ולאחר הגשת המלצותיה בתיק שזכה לכינוי תיק 3,000, נאמר באופן שאינו משתמע לשני פנים, כי:

"במהלך ניהול החקירה ואיסוף הראיות נתגלו ליקויים בכל הנוגע לסדרי מנהל בקרב גופים שונים, אל מול גורמים עסקיים ופרטיים, וזאת בכל הנוגע לרכש ביטחוני ואסטרטגי למדינת ישראל. **ליקויים אלו מחייבים הפקת תובנות ולקחים על ידי הגורמים המוסמכים לכך**, על מנת לשפר ולייעל את הליכי הרכש הביטחוני במדינת ישראל ולהגן עליהם מפני אינטרסים זרים והשפעות פסולות במבט צופה פני עתיד. בכוונת המשטרה לפנות לגורמים הרלוונטיים ולהביא בפניהם מסקנות אלה".

6. הנה, כבר בשלב זה חקירת המשטרה העלתה כי קיים חשש כבד לפיו בנושאים שהם בלב הביטחון האסטרטגי של המדינה הייתה נהוגה במשך זמן רב תרבות קלוקלת, והתקבלו החלטות ממניעים זרים, פסולים וייתכן שאף פליליים.

7. במשך 6 שנים פעלה העותרת דכאן, תנועה ציבורית חברתית אשר שמה לה למטרה להיאבק בתופעות של מנהל בלתי תקין ושחיתות שלטונית, על מנת להביא לחקירת הפרשה – חקירה פלילית וחקירה ציבורית – ותוך שהיא עושה שימוש בכלל הכלים המשפטיים והאזרחיים העומדים לרשותה לשם כך.

8. במשך השנים נהלה העותרת מספר הליכים משפטיים בבתי המשפט לעניינים מנהליים ובבג"ץ בקשר עם הפרשה (עת"מ 4974-05-19 **התנועה למען איכות השלטון בישראל**, ע"ר נ' **משרד ראש**

הממשלה ואח' (2.7.2019); עת"מ 45848-07-19 התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר נ' משרד הביטחון ואח' (11.12.2019); בג"ץ 3921/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח' (22.7.2021); עת"מ 63782-07-20 התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר נ' משרד האוצר ואח' (30.11.2020); בג"ץ 4690/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח' (28.4.2022), אספה מידע, ביצעה תחקירים בחומר גלוי ובכלים העומדים לרשותה, ואף רתמה עשרות מבכירי מערכת הביטחון לדורותיהם (ובהם שרי ביטחון, רבי-אלופים, מנהלי הרכש במשרד הביטחון, בכירים במל"ל ועוד), אשר בתורם אף חתמו על תצהירים המגוללים את התפתחות הפרשה מזווית ראייתם.

9. לאורך שנות המאבק הציבורי לחקר הפרשה, נחשפו פרטים חדשים ופרשיות נוספות. למעשה, כיום הביטוי "פרשת הצוללות" טומן בחובו את שמונה הפרשות הבאות: פרשת מתן אישור מכירת צוללות מתקדמות למצרים; פרשת העמלות; פרשת הפלדות; פרשת רכש הצוללת השישית; פרשת רכש הצוללות השביעית-שמינית-תשיעית; פרשת רכש ספינות המגן; פרשת רכש הספינות נגד צוללות; ופרשת המספנות ותחזוקת כלי השיט.

10. לבסוף, התנקז המאבק המשפטי אלי עתירה מורכבת, מעמיקה, ומרובת עמודים אשר גוללה סיפור מסמר שיער אודות פרשת שחיתות בקודש הקודשים של מדינת ישראל, מערכת הביטחון. עתירה זו הוגשה בבג"ץ 3921/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 22.7.2021) (להלן: "עתירת הצוללות"), ולאחר דיון ארוך שהתקיים בה, ניתן פסק דין בו נקבע, בין היתר, כי:

"התמונה הלכאורית המצטיירת בפרשת כלי השיט היא שצה"ל ומשרד הביטחון נדחקו הצידה, ואת מקומם תפס המל"ל, שפעל לכאורה על פי הנחיות ישירות של ראש הממשלה או שמא תוך מעורבות של גורמים אחרים המעורבים בתיק 3000 (פרשת העמלות). התמונה הלכאורית היא, שלא נערכה עבודת מטה מסודרת והתקבלו החלטות שמוגדות לעמדתם של צה"ל ומשרד הביטחון. בהינתן המשמעות התקציבית האדירה של החלטות אלה על תקציב המדינה ובעיקר על תקציב הביטחון ועל ההצטיידות של צה"ל לאורך שנים רבות, דומה שכל מי שביטחון ישראל קרוב לליבו יבקש לבדוק ביסודיות את תהליך קבלת החלטות בפרשת כלי השיט, על מנת להפיק לקחים ומסקנות באופן צופה פני עתיד" (עתירת הצוללות, פס' 58 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

11. בפסק הדין אף שרטט בית המשפט את הנתביב לביורר הפרשה, ובו השאלות אותן יש לברר לעומק ואשר באמצעותן ניתן יהיה להאיר את האפלה בה שרויה הפרשה כולה:

"66. להתנהלות הבלתי תקינה שנגלתה לעיני המשטרה והפרקליטות, מצטרפות שורה של תמיהות שלא מצאתי להן תשובה בחומר שלפני, ואעמוד אך על חלק מהן:

(-) מי הגורם שניסח את טיוטת מזכר ההבנות עם גרמניה ואשר הועבר על ידי המל"ל? ומדוע נשלח המסמך לאלוף עמוס גלעד?

(-) מי הוא זה ואיזה הוא שהכניס לטיוטת מזכר ההבנות דרישה לספינות נצ"ל, על העלות הכבדה הכרוכה בכך, ומדוע? ואם היה צורך בספינות נצ"ל, הכיצד הוסרה דרישה זו חיש מהר ממסמך ההבנות לנוכח התנגדות צה"ל ומערכת הביטחון?

(-) מדוע הופעלו לכאורה וכנטען לחצים כה כבדים לביטול המכרז הבינלאומי לספינות המגן על כל הכרוך בכך, עוד לפני שתיסקרופ התחייבה להוזיל משמעותית את מחירן ועוד לפני שתיסקרופ הבהירה מה הדגם המוצע והמפרט הטכני של הספינות?

(-) מדוע הסתיר ראש הממשלה, על פי הנטען, ממוסד הביטחון, הרמטכ"ל, מפקד חיל הים, אגף המודיעין וראש המוסד את העובדה שגרמניה קיבלה את הסכמתו למכור צוללות למצרים? את מי עדכן ראש הממשלה, אם בכלל, בנוגע להסכמה שנתן למכירת הצוללות למצרים, ומי היה שותף להחלטה זו?"

(עתירת הצוללות, בפס' 66 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

12. את פסק הדין חתם בית המשפט באמירה המהדהדת לפיה **"תם ולא נשלם. הדיון המשפטי – תם. הדיון הציבורי – לא נשלם"** (עתירת הצוללות, בחוות דעתו של כב' השופט סולברג), תוך שהוא מותיר את הזירה לממשלת ישראל, על מנת שתורה על הקמת ועדת חקירה בנושא רכש הצוללות וכלי השיט.

ג. החלטת הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית בפרשה והמאבק הציבורי אשר

קדם לה

13. במקביל למאבקה המשפטי, החלה העותרת לפעול בכלים העומדים לרשותה כארגון חברה אזרחית, לקידום הקמת ועדת חקירה ממלכתית בפרשה.

14. במשך מספר חודשים, וביתר שאת מיום מתן פסק הדין בעתירת הצוללות, הובילה העותרת קמפיין ציבורי לשם קידום הקמת הוועדה. קמפיין זה כלל מחאה ציבורית רחבה, בהשתתפות בכירים רבים במערכת הבטחון לדורותיה (אשר כוללים בחלקם אף את העותרים 1-11 בעתירה זו) ופגישות עומק עם שרים בממשלה, ביניהם שר המשפטים, חה"כ גדעון סער; שר הביטחון, חה"כ בני גנץ; שר החוץ וראש הממשלה החליפי, חה"כ יאיר לפיד ואף עם ראש הממשלה, חה"כ נפתלי בנט.

15. ביום 23.1.2022 קיבלה הממשלה ה-36 בישיבה מס' 30, את החלטת הממשלה מס' 1019, אשר הונחה על שולחן הממשלה על ידי שרי הבטחון והמשפטים העומדים בראש המשיבים 2-3, ואשר עניינה הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין עסקאות ו/או הליכי רכש של ספינות המגן סער 6, צוללות □ □, ספינות נגד צוללות, הפרטת מספנות חיל הים וכן בעניין הסכמה למכר צוללות לצד ג' על ידי גרמניה (להלן: **"החלטת הממשלה"**), וזאת בהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: **"חוק ועדות חקירה"**).

16. בתמצית, הוחלט כי הוועדה תחקור את תהליכי העבודה המקצועיים וכן את תהליכי קבלת ההחלטות של הדרג המדיני בכל הקשור לתהליכי רכש כלי שיט. כמו כן, לפי החלטת הממשלה הוועדה תמליץ על התהליכים המתאימים לקבלת ההחלטות לקראת רכש אסטרטגי של מערכת הביטחון ולביצועו, ובכלל זה בתחומי האחריות של צה"ל בהליכי רכש, בזהות הגורמים הנוספים שיש לערבם בהליכי רכש ובתפקידיהם, במעורבותם של קצינים ובכירים אשר כיהנו בעבר במערכת הביטחון בהליכי רכש אסטרטגי, לרבות מעמדם של מתווכים בעסקאות רכש של משרד הביטחון.

העתק החלטת הממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022 מתוך פרוטוקול הדיון בממשלה, מצורף ומסומן כנספח ע/2.

ג. פומביות עבודת ועדת החקירה

17. בסעיף 6 להחלטת הממשלה (נספח ע/2 לעיל), נקבע כי לנוכח הרגישות הביטחונית הנוגעת לתהליכי רכש כלי השיט, ובהתאם לסעיף 23 לחוק ועדות חקירה – **הטעון את אישור ועדת החוץ**

והביטחון של הכנסת (להלן: **"ועדת החוץ והביטחון"**), חלק מהנושאים בהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות. משכך, בעצם החלטת הממשלה האמורה, לא הסתיימה מלאכת הקמת ועדת החקירה. כמו כן, בסעיף 7 להחלטת הממשלה נקבע כי בשל סודיות הוועדה, ייערך תיאום עם אגף הביטחון במשרד הביטחון בהנחיית הממונה על הביטחון במערכת הביטחון (להלן: **"המלמ"ב"**).

18. על כן, ובהתאם לסעיף 6 האמור בהחלטת הממשלה ולסעיף 23 לחוק ועדות חקירה, ביום 15.2.2022 וביום 15.3.2022 התקיימו בוועדת החוץ והביטחון דיונים בנושא קבלת אישורה של הוועדה לכך שנושא או דיוני ועדת החקירה מחייבים סודיות.

19. לקראת דיונים אלו הגישה העותרת נייר עמדה מפורט ומנומק בו עמדה על הצורך בפומביות עבודת הוועדה. כמו כן, אף בדיונים עצמם לקחו העותרת והפורום הביטחוני החבר בה חלק פעיל, והשמיעו את עמדתם הנחרצת, לצד ארגוני חברה אזרחית נוספים, הנוגעת לצורך החיוני להבטיח את שקיפות ופומביות עבודת הוועדה כאמור, כמו גם את זירוז הליך הקמתה. את עמדתה זו סמכה העותרת על סעיף 18(א) לחוק ועדות חקירה, כסעיף ברירת המחדל לפעילותן של ועדות חקירה בישראל, אשר לפיו **"ועדת חקירה תדון בפומבי"**.

20. עמדתה של העותרת, כפי שהובאה בנייר העמדה האמור ובדיונים עצמם, גרסה כי סעיף 18 לחוק ועדות חקירה מדייק וקובע באשר לסמכות ועדת החקירה לעניין סודיות דיוניה, כי **"רשאית היא לקיים דיון, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות אם שוכנעה שהדבר דרוש לשם שמירה על בטחון המדינה, יחסי החוץ של המדינה, על ענין כלכלי חיוני של המדינה"**. **כלומר, נקודת המוצא של ועדת החקירה צריכה להיות קודם כל שההתנהלות היא פומבית – ואילו החרג לכלל הוא בעניינים קונקרטיים, בהם ניתן לקיים דיון בדלתיים סגורות, לאחר ששוכנעה הוועדה כי הדבר דרוש לשם שמירה על אינטרסים חיוניים של המדינה**, כאמור.

העתק נייר העמדה שהגישה העותרת לקראת הדיונים בוועדת החוץ והביטחון מצורף ומסומן כנספח ע/3.

21. בסיום הדיון מיום 15.3.2022, החליטה ועדת החוץ והביטחון כי הוראות סעיף 18 לחוק ועדות חקירה הן אלה שיחולו בסוגיית פומביות דיוני והחלטות הוועדה, ולמעשה שההוראות הכלליות לגבי פומביות הדיונים ופרסום הדו"חות יחולו על עבודת ועדת החקירה, מלבד בשני נושאים עליהם יחולו הוראות סעיף 23(3) – היכולות וההיבטים המבצעיים של הצוללות; ומכר צוללות לצד ג'. כמו כן, נקבע כי בכל הנוגע למעורבות המלמ"ב בסוגיות הסודיות, מעורבות זו תסתכם באפשרות להתייעצות של ועדת החקירה עם המלמ"ב, ולא בחובת תיאום כפי שהוגדר בסעיף 7 להחלטת הממשלה בתחילה.

22. וכך סיכם את הדיון חה"כ רם בן-ברק, יו"ר הוועדה:

"אלה העקרונות. בסופו של דבר ועדת החקירה היא ועדה תחת סעיף 18 ו-20. זאת אומרת הוועדה פתוחה, הפרוטוקולים גלויים, למעט שני סעיפים שסגרנו וגם בסעיפים האלה יצא פרוטוקול ודיווח לציבור והוא לא יהיה חסום. העיקר שתתחיל לעבוד וננקה את האורות" (עמ' 20 לפרוטוקול הדיון מיום 15.3.2022).

העתק העמודים הרלוונטיים מתוך פרוטוקול הדיון בוועדת החוץ והביטחון מיום 15.3.2022 מצורף ומסומן כנספח ע/4.

23. הנה, עם תום הדיונים בוועדת החוץ והביטחון, הוסר המכשול האחרון בדרכה של ועדת החקירה

הממלכתית, ולמעשה, לא נותר לה אלא להתכנס, לקבוע את סדרי עבודתה ולהתחיל במלאכתה החשובה.

ג. ועדות חקירה ממלכתיות לאורך ההיסטוריה

24. כפי שתפרט העותרת במורד הדרך, עתירה זו עניינה חובתה של ועדת החקירה להתכנס ולהחל בפעילותה "במהירות ראויה", ותוך "זמן סביר" ממועד החלטת הממשלה על הקמתה. שני מושגים אלו נבחנים בהתאם לנסיבות, לשיקולים ואינטרסים שונים, ותוך השוואה למקרים דומים. על כן, ובכדי שהדברים יעמדו בפניו של בית המשפט הנכבד בעת שיבחן את המבחנים האמורים, בחנה העותרת את ההיסטוריה של ועדות החקירה במדינת ישראל, ותתכבד לפרוש בפני בית המשפט הנכבד את קורותיהן של ועדות החקירה השונות שהוקמו ופעלו במרוצת השנים.

25. מאז נחקק חוק ועדות חקירה בשנת 1968 ועד היום, הוקמו בישראל 20 ועדות חקירה ממלכתיות, כאשר 16 מתוכן הוקמו מכוח החלטת ממשלה, ו-4 מתוכן הוקמו בהתאם לסעיף 14(ב)(1) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן: "**חוק מבקר המדינה**"), מכוח החלטת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת.

26. סקירת הליכי הקמת ועדות החקירה שהוקמו במדינת ישראל, מלמדת כי בשונה מוועדת החקירה מושא עתירה זו, ברובם המוחלט של המקרים ועדת החקירה החלה את פעילותה כמעט באופן מיידי לאחר החלטת הממשלה בה הוחלט על הקמתה. זאת, על אף מורכבות האירועים והתחומים אותם נדרשו ועדות אלה לחקור, או על אף משברים וקשיים פוליטיים שונים.

27. כפי שתציין העותרת בהמשך הפרק העובדתי, המורכבות שבהקמת ועדת חקירה בנושאים ביטחוניים רגישים, אשר כוללת סוגיות הדורשות סודיות, היא ברורה, והובהרה לעותרת על ידי מנהל הוועדה, עו"ד הושע גוטליב, בהתכתבויות בין הצדדים, כפי שיובא להלן.

28. עם זאת, וכבר בנקודה זו תבקש העותרת לציין, כי בשני המקרים היחידים אשר במסגרתם הוטל חיסיון על פעילות ועדת חקירה ממלכתית, בוועדת אגרנט לחקר נסיבות פריצתה של מלחמת יום הכיפורים ובוועדת לנדוי לעניין שיטות חקירה של שירות הביטחון הכללי, **ועדות החקירה החלו בפעילותן בחלוף כשבוע וכשבוע וחצי (בהתאמה) מהחלטת הממשלה להקימן**. במקרים אלו הטלת החיסיון אף הייתה מקיפה יותר מבעניינינו (באמצעות סעיף 23 האמור), ולפיכך דרשה היערכות מקיפה יותר והציבה אתגרים משמעותיים יותר מבחינת איוש תקני כוח האדם הדרושים לה ואישורי הסיווג הביטחוני עבורם.

29. למען שלמות התמונה, תביא העותרת בפני בית המשפט הנכבד את משכי הזמן עד למועד תחילת פעילותן של ועדות החקירה השונות לאורך ההיסטוריה, מיום הקמתן:

- ועדת החקירה הממלכתית לעניין השריפה במסגד אל-אקצא, בראשות השופט יואל זוסמן, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 21.8.1969. החלה את עבודתה כעבור **כארבעה ימים**, ביום 25.8.1969.
- ועדת החקירה בעניין השמועות בדבר מתן תשלומים כדי להטות משחקים בליגה הלאומית לכדורגל, בראשות השופט משה עציוני, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 13.6.1971. החלה את עבודתה כעבור **כשלושה שבועות**, ביום 6.7.1971.
- ועדת החקירה הממלכתית לעניין חברת נתיבי נפט, בראשות השופט אלפרד ויתקון,

- הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 14.11.1971. החלה את עבודתה כעבור **כשבוע**, ביום 22.11.1971.
- ועדת החקירה הממלכתית לחקר נסיבות פריצתה של מלחמת יום הכיפורים, בראשות השופט שמעון אגרנט, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 18.11.1973. בהחלטת הממשלה להקמת ועדת חקירה זו נעשה שימוש בסעיף 23 – שימוש שאישרה ועדת החוץ והביטחון ביום 19.11.1973, ואכן, דיוני הוועדה היו סודיים, ודרשו התאמות ביטחוניות בשל כך, כאמור לעיל. **למרות זאת, הוועדה החלה את עבודתה כעבור כשבוע, ביום 25.11.1973.**
  - ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת מצב בתי הכלא בישראל, בראשות השופט מרדכי קנת, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 13.1.1979. החלה את עבודתה כעבור **כחודש**, ביום 18.2.1979.
  - ועדת החקירה הממלכתית לחקירת רצח ד"ר חיים ארלוזורוב, בראשות השופט דוד בכור, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 14.3.1982. החלה את עבודתה כעבור **כשנה**, ביום 19.4.1983. יצוין, והדברים יורחבו בהמשך, כי דחיית עבודת הוועדה דאז מקורה בגורמים אובייקטיביים חיצוניים ובהם עתירה שהוגשה לבג"ץ כנגד הקמת הוועדה, ובהמשך בעקבות פרוץ מלחמת "שלוש הגלילות".
  - ועדת החקירה הממלכתית לחקירת האירועים במחנות הפליטים בביירות (סברה ושתילה), בראשות הנשיא יצחק כהן, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 28.9.1982. החלה את עבודתה כעבור **כשלושה שבועות**, ביום 18.10.1982.
  - ועדת החקירה הממלכתית לעניין ויסות מניות הבנקים, בראשות השופט משה בייסקי, הוקמה בהחלטת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 7.1.1985. החלה את עבודתה לאחר **כשבועיים**, ביום 23.1.1985.
  - ועדת החקירה הממלכתית לעניין שיטות חקירה של שירות הביטחון הכללי בנושא פעילות חבלנית עוינת, בראשות השופט משה לנדוי, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 31.5.1987. זהו המקרה השני בו בהחלטת הממשלה נעשה שימוש בסעיף 23. גם במקרה זה אישרה ועדת החוץ והביטחון ביום 1.6.1987 את בקשת הממשלה, ואכן, דיוני הוועדה היו סודיים ודרשו התאמות ביטחוניות בשל כך. **למרות זאת, הוועדה החלה את עבודתה כעבור כשבוע וחצי, ביום 8.6.1987.**
  - ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת תפקודה ויעילותה של מערכת הבריאות בישראל, בראשות השופטת שושנה נתניהו, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 5.6.1988. החלה את עבודתה כעבור **כחודש וחצי**, ביום 17.7.1988.
  - ועדת החקירה הממלכתית לעניין הטבח במערת המכפלה, בראשות הנשיא מאיר שמגר, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 27.2.1994. החלה את עבודתה כעבור **כשבועיים**, ביום 8.3.1994.
  - ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמותם של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1954-1948, בראשות השופט יהודה כהן ולאחר מכן בראשות השופט יעקב קדמי, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 8.1.1995. החלה את עבודתה כעבור **כחמישה חודשים**, ביום 7.6.1995, וזאת בעקבות עיכוב בהעברת התקציב לעבודת הוועדה.

- ועדת החקירה הממלכתית לעניין רצח יצחק רבין, בראשות הנשיא מאיר שמגר, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 8.11.1995. החלה את עבודתה כעבור **11 ימים**, ביום 19.11.1995.
  - ועדת החקירה הממלכתית לבירור התנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים באוקטובר 2000, בראשות השופט תיאודור אור, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 8.11.2000. החלה את עבודה כעבור **כשלושה חודשים**, ביום 19.2.2001.
  - ועדת החקירה הממלכתית לעניין בטיחות מבנים ומקומות המשמשים לציבור (אסון ורסאי), בראשות השופט ורדימוס זיילר, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 29.5.2001. החלה את עבודתה כעבור **כשבעה חודשים**, ביום 2.1.2002, בשל קשיים למצוא, כדרישת הממשלה, חמישה חברים מומחים שיכהנו בוועדה, ובשל מחלוקת תקציבית בין יו"ר הוועדה, השופט זיילר, לבין משרד האוצר.
  - ועדת החקירה הממלכתית לבדיקת נושא הסיוע לניצולי השואה, בראשות השופטת דליה דורנר, הוקמה בהחלטת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 7.1.2008. החלה את עבודתה כעבור **כחודש** ביום 5.2.2008.
  - ועדת החקירה הממלכתית בנושא ניהול משק המים בישראל, בראשות השופט דן ביי, הוקמה בהחלטת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 28.7.2008. החלה את עבודתה כעבור **כשלושה חודשים וחצי** ביום 12.11.2008.
  - ועדת החקירה הממלכתית בנושא טיפולן של הרשויות המוסמכות במפוני גוש קטיף וצפון השומרון, בראשות השופט אליהו מצא, הוקמה בהחלטת הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת מיום 7.1.2009, כאשר למעשה ביום 23.2.2009 הוגדרו סמכויותיה והנושאים בהם תעסוק. החלה את עבודתה לאחר **כחודשיים וחצי** ביום 10.5.2009.
  - ועדת החקירה הממלכתית לחקר אסון הר מירון, בראשות השופטת מרים נאור ז"ל ולאחר מכן בראשות השופטת דבורה ברלינר, הוקמה בהחלטת ממשלה מיום 20.6.2021. החלה את עבודתה לאחר **כחודשיים** ביום 22.8.2021.
30. הנה, מבין כלל ועדות החקירה הממלכתיות שהוקמו במדינת ישראל לאורך השנים, בולטת העובדה כי ברובם המוחלט של המקרים החלה הוועדה בעבודתה באופן כמעט מיידי לאחר ההחלטה על הקמתה. במקרים הבודדים שהליך ההקמה ארך זמן רב יותר, העיכוב נבע מסיבות אובייקטיביות חיצוניות אשר לא היו תלויות בוועדה עצמה.
31. כך כאמור, במקרה של ועדת בכור לחקר רצח ארלוזורוב, היו אלה עתירה לבג"ץ (בג"ץ 152/82 **דניאל אלון נ' ממשלת ישראל**, לו(4) 449 (1982)), ולאחר מכן פרוץ מלחמת "שלום הגליל" ומחאה ציבורית סביבה שבמסגרתה אף התפטר אחד מחבריה מחברותו בוועדה, שהביאו לעיכוב בהקמתה ולכך שהחלה בעבודתה **כשנה** לאחר החלטת הממשלה להקימה.
- העתק העמודים הרלוונטיים מתוך דו"ח ועדת בכור מצורף ומסומן כנספח ע/5.**
32. במקרה של ועדת כהן-קדמי לחקר פרשת ילדי תימן, הייתה זו אי-העברת התקציב לפעילות הוועדה שעייכבה את תחילת עבודתה. **עיכוב תקציבי זה היה כה משמעותי, עד כי הנשיא דאז, השופט מאיר שמגר, נאלץ אף לפנות ישירות לשר המשפטים דאז, פרופ' דוד ליבאי, ולהזהיר מפני אובדן האמון ברשות השופטת הנגרם מכך שהוועדה טרם החלה בפעילותה.**

העתק מכתבו של הנשיא שמגר לשר המשפטים דאז, פרופ' דוד ליבאי, מיום 22.3.1995, מצורף ומסומן כנספח ע/6.

33. למעשה, במקרה זה, וכאשר עברו כחודשיים נוספים ללא שהועבר התקציב, פנה הנשיא שמגר למזכיר הממשלה דאז, מר שמואל הולנדר, ואף הזהיר מפני אי-אלו שיקולים זרים, וכלשונו "משחקי יוקרה ובירוקרטיה" העומדים בבסיס העיכוב.

העתק מכתבו של הנשיא שמגר למזכיר הממשלה דאז, מר שמואל הולנדר, מיום 9.5.1995, מצורף ומסומן כנספח ע/7.

34. במקרה של ועדת זיילר לחקר אסון ורסאי, ולפי פרסומים בתקשורת מאותם הימים, הגורמים לעיכוב בפעילות הוועדה היו קשיים למצוא חמישה מומחים שיכהנו בחברים בוועדה, כפי שביקשה הממשלה בבקשה מיוחדת בעת שהחליטה על הקמתה, ומחלוקות תקציביות בין משרד האוצר, לבין יו"ר הוועדה השופט זיילר, שלעמדתו התקציב שהוקצה איננו מספיק.

העתקי כתבותיה של טובה צימוקי מיום 27.6.2001 ומיום 15.8.2001 מצורפים ומסומנים כנספחים ע/8 וע/9 בהתאמה.

35. לעמדת העותרת, אף אחד מהמקרים החריגים הללו איננו דומה לענייננו, ומשכך הם אינם יכולים לשמש כהצדקה היסטורית לעיכוב. עם זאת, וכפי שתטען העותרת בהמשך, החשש מפני מצב בו שיקולים זרים ולא ענייניים הם אלו העומדים בבסיס העובדה כי ועדת החקירה לעניין פרשת כלי השיט טרם החלה בפעילותה, לא מנותק מהמציאות.

36. בנוסף, לטענת העותרת וכפי שצוין לעיל, כל היתלות בסוגיות של סודיות וביטחון מידע בכדי שישמשו הצדקה לעיכוב בפעילות הוועדה, אין לה אחיזה במציאות ובהיסטוריה של ועדות החקירה שהוקמו בישראל במשך השנים.

37. החלטת הממשלה להקים את ועדת החקירה מושא עתירה זו נתקבלה ביום 23.1.2022, ומאז עברו כארבעה חודשים (!). כפי שתראה העותרת בחלק הבא, הימשכות הזמן, ואופיה הייחודי של ועדת החקירה הטומן בחובו חששות מהותיים לאובדן היכולת להגיע לחקר האמת בכל יום שעובר, הביאו את העותרת לפנות לגורמים הרלוונטיים פעמים רבות, בניסיון להבין מהן הסיבות לעיכוב, ובדרישה כי יפורסם לוח זמנים מוסדר לעבודת הוועדה.

ג. מיצוי הליכים

38. כאמור לעיל, החלטת הממשלה להקים את ועדת החקירה נתקבלה ביום 23.1.2022. ביום 24.1.2022, ומשחשבה כי בכך הגיע לקיצו המאבק הציבורי להקמת הוועדה, פנתה העותרת לחברי הממשלה במכתב תודה והערכה על כך שבחרו באינטרס הציבורי המחייב בדיקת הפרשה.

העתק מכתבה של העותרת לחברי הממשלה מיום 24.1.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/10.

39. בהמשך לכך וכעבור מספר ימים ללא שנתמנו חברי הוועדה וללא שנודע על כל התקדמות בהליכי הקמתה, פנתה העותרת ביום 3.2.2022 במכתב לשר המשפטים, חה"כ גדעון סער, ולנשיאת בית המשפט העליון, השופטת אסתר חיות, בבקשה שיפעלו להקמת הוועדה בהקדם האפשרי, וכן שינקטו כל פעולה אשר נדרשת על מנת שהוועדה תחל בעבודתה החשובה.

העתק מכתבה של העותרת לשר המשפטים ולנשיאת בית המשפט העליון מיום 3.2.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/11.

40. כמו כן, וכפי שפירטה העותרת לעיל, בשל בקשת הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק ועדות

חקירה, התכנסה ועדת החוץ והביטחון לדיון בבקשה, ומשכך בסוגיית פומביות הוועדה. לקראת דיונים אלו, הגישה העותרת נייר עמדה (**המצורף כנספח ע/3 לעיל**) בו שטחה את טענותיה בדבר נחיצות פומביות הוועדה, ובדבר הסמכות והיכולת המוקנות לוועדה להטיל על דיונים או על פריטי מידע מסוימים חיסיון, וזאת כאשר קיים חשש שפרסומם עלול לפגוע בביטחון המדינה, אף ללא סעיף 23 האמור.

41. נייר עמדה זה אף שימש כרקע המקצועי והמשפטי לדיון שהתקיים ביום 15.2.2022 בוועדת החוץ והביטחון אודות בקשת הממשלה לעניין סודיות ועדת החקירה. במסגרת הדיון הענייני והמעמיק שקיימו חברי הוועדה, השמיעה העותרת את עמדותיה ואת חוות דעתה המקצועית, בדבר הצורך בפומביות בעבודת ועדת החקירה. עם תום הדיון נקבע כי הדיון בסוגיית הסודיות לא הסתיים, וכי הוא יוכרע בדיון הבא שתכנס הוועדה.

42. ביום 16.2.2022, למחרת הדיון בוועדת החוץ והביטחון, פנתה העותרת במכתב לחברי ועדת החוץ והביטחון, בו הודתה להם על הדיון וביטאה את הערכתה הרבה על הרצינות שהפגינו חברי הוועדה במהלכו. במכתב זה ביקשה העותרת מהוועדה פעם נוספת, כי תדחה את בקשת הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה, ותקבע כי דיוני הוועדה יהיו פומביים.

העתק מכתבה של העותרת לחברי ועדת החוץ והביטחון מיום 16.2.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/12.

43. כעבור שבועיים, ולאור העובדה כי טרם כינסה ועדת החוץ והביטחון דיון נוסף בעניין השאלה האם לאשר או לדחות את בקשת הממשלה, פנתה העותרת ביום 3.3.2022 במכתב תזכורת לחברי ועדת החוץ והביטחון, בו ביקשה כי יכנסו את הוועדה לדיון בסוגיה בהקדם האפשרי, וכי יחליטו שלא לאשר את בקשת הממשלה להטיל חיסיון כאמור.

העתק מכתבה של העותרת לחברי ועדת החוץ והביטחון מיום 3.3.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/13.

44. בדיון השני שהתקיים בנושא בוועדת החוץ והביטחון ביום 15.3.2022, השמיעה העותרת פעם נוספת את עמדתה הנחרצת, עמדה שלבסוף אף התקבלה על ידי הוועדה. בקצרה, בדיון זה החליטה ועדת החוץ והביטחון כי הוראות סעיף 18 לחוק ועדות חקירה הן אלה שיחולו בסוגיית פומביות דיוני והחלטות ועדת החקירה מלבד בשני נושאים עליהם יחולו הוראות סעיף 23 לחוק. וזו לשון ההחלטה:

"על דיוני הוועדה יחולו הוראות סעיפים 18 ו-20 לחוק שעניינם פומביות הדיון ופרסום". כל ועדת החקירה תהיה תחת 18 ו-20. "עם זאת, סעיף 23 יחול על: א. יכולות והיבטים מבצעיים הנוגעים לצוללות בלבד. ב. מכר צוללות לצד ג". (פרוטוקול הדיון בוועדת החוץ והביטחון מיום 15.3.2022, בעמ' 18 (נספח ע/4 לעיל)).

45. כמו כן, נקבע כי "לגבי סעיף 7 להחלטת הממשלה, במקום "בתיאום עם מלמ"ב", יבוא, "בהתייעצות עם מלמ"ב" (פרוטוקול הדיון בוועדת החוץ והביטחון מיום 15.3.2022, בעמ' 19 (נספח ע/4 לעיל)).

46. ביום 25.3.2022, פורסם בתקשורת כי על אף שחלפו כחודשיים מאז החליטה הממשלה על הקמת הוועדה, כחודש נוסף מאז מונו חברי הוועדה והעומד בראשה, וכעשרה ימים מאז החליטה ועדת החוץ והביטחון שלא לאשר את בקשת הממשלה לעניין הסודיות, טרם אוישו שאר בעלי התפקידים בוועדה, טרם נקבעו סדרי עבודתה, וטרם נקבע המקום בו היא תתכנס

47. לאור זאת, פנתה העותרת ביום 31.3.2022 לנשיאת בית המשפט העליון, כבוד השופטת אסתר חיות, בבקשה כי תפעל להחשת תהליכי הקמת הוועדה, לאור הפרסומים בתקשורת אודות משך הזמן שייקחו תהליכי איוש התקנים ואישור הסיווגים הביטחוניים של חבריה ושל עובדיה.

העתק מכתבה של העותרת לנשיאת בית המשפט העליון מיום 31.3.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/14.

48. ביום 3.4.2022 התקבל מענה מטעם נשיאת בית המשפט העליון, כבוד השופטת אסתר חיות, לפיו הנשיאה פעלה בהתאם לחוק ועדות חקירה ומינתה את הנשיא בדימוס גרוניס ליו"ר הוועדה. זאת, בעוד שהסמכות לקבוע את סדרי עבודתה ואת דיוניה של הוועדה, לרבות מינוי בעלי התפקידים בה, נתונים לוועדה עצמה. לפיכך, השיבה הנשיאה כי פניית העותרת מועברת ליו"ר הוועדה.

העתק מענה מטעם נשיאת בית המשפט העליון מיום 3.4.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/15.

49. כעבור כשבוע התקבל מענה מנהל הוועדה, עו"ד הושע גוטליב (להלן: "מנהל הוועדה"), מיום 7.4.2022, בו למדה העותרת כי מונה מנהל לוועדת החקירה, ובו צוין כי הנהלת בתי המשפט פועלת, בהנחיית הוועדה, לאפיון התקנים הנדרשים ולאיתור "פתרונות לסוגיות הדורשות איזון בין הצורך בפומביות הדיון לבין השמירה הנדרשת על הסודיות בעניינים שגילויים עשוי לפגוע בביטחון המדינה".

העתק מכתבו של מנהל הוועדה, עו"ד הושע גוטליב, מיום 7.4.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/16.

50. בהמשך למכתב זה, ובכדי לנסות ולקדם את פתרון הבעיות שהועלו בפרסומים בתקשורת ובמענה מנהל הוועדה לעיל, ביום 17.4.2022 פנתה העותרת במכתב לראש הממשלה, חה"כ נפתלי בנט, שר הביטחון, חה"כ בני גנץ, יו"ר ועדת החקירה, כבוד השופט אשר גרוניס, ראש שירות הביטחון הכללי, מר רונן בר, הממונה על הביטחון במשרד הביטחון, תא"ל במילי יובל שמעוני וליועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב-מיארה. במכתב זה ציינה העותרת כי כעת, משמונה מנהל הוועדה, נדרש להקדים ולהתחיל את פעילות הוועדה באופן מיידי לאחר חג הפסח, ולא לאפשר כל עיכוב שיסכל את מימוש החלטת הממשלה בעניינה. בנוסף, ביקשה העותרת ממנעני המכתב כי יפעלו באופן יזום להשלמת כל ההליכים המנהליים הדרושים לתחילת עבודת הוועדה, וכי ינחו את אנשיהם לסייע לפעילות הוועדה ככל האפשר.

העתק מכתבה של העותרת מיום 17.4.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/17.

51. אולם, גם מאמצים אלו לא נשאו פרי. בחלוף כשלושה חודשים (!) מהחלטת הממשלה, משטרם התחילה ועדת החקירה בפעילותה, פנתה העותרת ביום 26.4.2022 במכתב למנהל הוועדה בבקשה כי יפעל להחשת תהליכי הקמת הוועדה ולזירוז הליכי המינוי ואיוש התקנים. לכל הפחות, במכתב זה ביקשה כי יפורסם לוח הזמנים להקמת הוועדה, או מועד תחילת פעילותה.

העתק מכתבה של העותרת למנהל הוועדה מיום 26.4.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/18.

52. כעבור כשבוע נוסף, ביום 4.5.2022, התקבל מענה נוסף מטעם מנהל הוועדה, בו צוין כי הוועדה

② _____

②

¹ גור מגידו "האלוף שיחקור את החבריה: התפקיד המוזר שיעד מיקי גנור לחבר ועדת החקירה בפרשת הצוללות" 25.3.2022, [ynet](https://www.ynet.co.il)

פועלת ללא לאות על מנת להתחיל בעבודתה המהותית תוך שמירה, בין היתר, על עקרונות העצמאות הפומביות וביטחון המדינה. אולם, בפנייה זו לא צוין מהו מועד תחילת פעילותה של הוועדה, ולא פורט מהו לוח הזמנים להליכי הקמתה.

העתק מכתבו של מנהל הוועדה מיום 4.5.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/19.

53. משכך, עוד באותו היום פנתה העותרת פעם נוספת למנהל הוועדה, ובו ביקשה בשנית כי יפורסם לוח זמנים עד לתחילת עבודתה של הוועדה, או לכל הפחות כי ייקבע מועד לתחילת פעילותה. הייתה זו פנייתה **השישית** לגורמים הרלוונטיים לפעילות הוועדה, כאשר בכל שלב, ובעמל רב, חילצה העותרת פרטים נוספים אודות התקדמות הליכי הקמת ועדת החקירה. בכל העת, התאמצה העותרת להדגיש את החשיבות העצומה הטמונה בכך שהוועדה תחל את עבודתה בהקדם האפשרי, בשים לב לאופיה של הפרשה, ולכך שכל יום שעובר עשוי להשפיע על יכולתה של הוועדה לפעול באופן מיטבי ולהגיע אל חקר האמת.

העתק מכתבה של העותרת למנהל הוועדה מיום 9.5.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/20.

54. לצערם הרב של העותרים, מכתבה זה של העותרת נותר ללא מענה, כמו גם בקשותיה כי ועדת החקירה תחל בעבודתה בהקדם האפשרי. אשר על כן, לנוכח הפגיעה המתמשכת ביכולתה של הוועדה להגיע לחקר האמת, לאור הפרת החובות המנהליות לפעול במהירות הראויה ובזמן סביר, מתכבדת העותרת לפנות לבית משפט נכבד זה בבקשה כי יורה על הוצאת הצווים המופיעים ברישא לעתירה, וזאת מהטעמים האמורים להלן בטיעון המשפטי.

ד. הטיעון המשפטי

ד.1. ועדת החקירה מפרה את החובה המנהלית החלה עליה להתכנס ולהחל

בפעילותה בתוך זמן סביר ובמהירות הראויה

55. חובתן של רשויות מנהליות לפעול במהירות הראויה עוגנה בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע כי "הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו **במהירות הראויה** ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות".

56. ואכן, בפסיקה ארוכת שנים קבע בית משפט נכבד זה, כי רשות מינהלית נדרשת לקבל את החלטותיה ולהפעיל את סמכויותיה במהירות הראויה. למעשה, החובה לפעול במהירות ראויה היא "ממושכלות היסוד של מינהל תקין" (ד"ר א' שרגא ור' שחר, **המשפט המינהלי**, כרך 3 (עילות ההתערבות) (להלן: "**שרגא – המשפט המינהלי**"), עמ' 337), והיא ונובעת מחובת הנאמנות וההגינות של הרשות המנהלית כלפי הציבור (בג"ץ 4630/17 מ"מ מדינת ישראל, פ"ד נט(3) 769, 782 (2004), (עוד לעניין זה, ראו והשוו דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי** כרך א 407 (2010)).

57. על כן, עשיית מעשה מינהלי לאחר הזמן הסביר לעשותו, קרי, שלא במהירות הראויה, יכולה שיהא בה משום פגם. בבג"ץ 4681/97 **היועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השחרורים – גוש צפון**, נא(4) 679 (1997), כב' השופט חשין (כתוארו אז) אף הגדיל והזהיר מפני פגם זה:

"לציווי כי נעשה "במהירות הראויה" נלווה צליל של אזהרה מפני איחור: הישמרו לכם פן תאחרו בעשייה" (שם, בעמ' 681).

58. ויודגש, כי "החובה לפעול במהירות הראויה היא חובה כללית, החולשת כמעט על כל הפעולות המינהליות, למעט כאשר דין ספציפי קובע חובת-עשייה במועד נקוב" (שרגא – המשפט המינהלי, בעמ' 338).

59. אולם, התשובה לשאלה מהי מהירות ראויה מורכבת ממספר משתנים, ביניהם אופי הסמכות או הפעולה הנידונה, נסיבות המקרה הספציפי, גורמים המקשים על עשיית הפעולה או הפעלת הסמכות בפועל, פגיעה בזכויות כתוצאה מאי-הפעלת הסמכות, משאביה של הרשות וסדרי העדיפויות שלה (שרגא – המשפט המינהלי, עמ' 338). הוזה אומר, החובה לפעול "במהירות הראויה" נבחנת בהתאם לנסיבות המקרה ולאור הזמן הסביר לפעולה במקרה הנדון (ראו: בג"ץ 1999/07 ח"כ זהבה גלאון נ' וועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006, סב(2) 123 (2007) (להלן: "עניין גלאון"); עת"מ (מינהליים חי') 1706-09-20 משה ארבל נ' מועצה אזורית עמק המעיינות (נבו 26.08.2021)).

60. אמת מידה חשובה נוספת באמצעותה ניתן להבין מהי "המהירות הראויה", היא האופן שבה פעלה הרשות במקרים דומים. בענייננו, סבורה העותרת כי ניתן ללמוד מהי המהירות הראויה או מהו "הזמן הסביר" לתחילת פעילותה של ועדת החקירה, מההיסטוריה של ועדות החקירה בישראל וממשך הזמן שארך בין הקמתן לבין תחילת פעילותן, ובפרט מהמקרים בהם יש מאפיינים דומים ביניהם לבין ועדת החקירה מושא העתירה.

61. כך, וכפי שציינה העותרת בהרחבה בפרק העובדתי לעיל, מרביתן המכריע של ועדות החקירה הממלכתיות שקמו בעבר החלו את עבודתן בתוך פרק זמן של ימים בודדים עד מספר שבועות ספורים. למעשה, בעת הזו גם אם תחל הוועדה את דיוניה מחר בבוקר, עדיין תחשב היא לאחת הוועדות שהחלו את עבודתן בפרק הזמן הארוך ביותר בתולדות המדינה, כאשר כרגע רק 3 ועדות החלו את עבודתן בפרק זמן ארוך יותר – ובכל המקרים היה זה בשל נסיבות אובייקטיביות חיצוניות לחלוטין.

62. והנה, אף אם יטען הטוען (וטענה כזו אינה נמצא כרגע), כי בענייננו המדובר בסוגיות הקשורות לסודיות הוועדה אשר הביאו לדחייה הממושכת, הרי שסקירה היסטורית מלמדת כי שתי ועדות החקירה היחידות שכללו אלמנט כלשהו של סודיות בשל הצורך לשמור על ביטחון המדינה, החלו לפעול במהירות בזמן קצר מאוד לאחר החלטת הממשלה להקים – כעבור שבוע במקרה של ועדת אגרנט לחקר נסיבות פריצתה של מלחמת יום הכיפורים, וכעבור שבוע וחצי במקרה של ועדת לנדוי לענין שיטות חקירה של שירות הביטחון הכללי.

63. הנה, בחינה של כלל ועדות החקירה אשר הוקמו בתולדות מדינת ישראל מלמדת כי במקרה דנן חרגה הוועדה כבר מזמן מה"זמן הסביר" הנדרש לתחילתה של עבודת הוועדה, ובוודאי שלא תוכל היא לומר כי פעלה במהירות הראויה.

ד. א. הפרת החובה לפעול בזמן סביר ובמהירות ראויה מביאה לפגיעה באמון הציבור במערכת הבטחון, בעבודת הוועדה ואף ברשות השופטת עצמה

64. במרוצת השנים, הפסיקה הוסיפה וקבעה כי "סבירות" משך הזמן לפעולה יכולה גם שתושפע מאינטרסים ציבוריים חשובים. עמדה על כך כב' השופטת (כתוארה אז) פרוקציה בעניין גלאון:

"כאשר מדובר בזכויות אדם, או באינטרס ציבורי רב חשיבות, כגון זכות הציבור לחופש מידע ולמימוש החופש לבקר את פעולות הממשל, מקבל מושג "הזמן הסביר" לביצוע הפעולה משמעות מיוחדת. תוכנו של "הזמן הסביר" לביצוע פעולה הוא, לעולם, פרי הנסיבות הייחודיות שהולידו את הצורך בפעולה, ולקביעת גדריו, יש לשקלל את מכלול האינטרסים

המתמודדים להשגת נקודת האיזון הראויה" (עניין גלאון, בפס' 8 לפסק דינה של כב' השופטת (כתוארה אז) פרוקצ'יה).

65. בענייננו, האינטרס הציבורי החשוב של אמון הציבור ברשויות, עליו עוד תרחיב העותרת במורד העתירה, מחייב כי הוועדה תחל את פעילותה בהקדם האפשרי וללא כל דיחוי. כפי שיצוין בהמשך, היבט מרכזי וחשוב באינטרס זה הוא הצורך להחזיר את אמון הציבור במערכת הביטחון – אמון שנפגע כתוצאה מהפרשה, ואף ממשיך ונפגע בכל יום שעובר ללא שוועדת החקירה מבצעת את התפקיד לשמו היא מונתה.

66. היבט נוסף של אינטרס אמון הציבור ברשויות, הוא האמון והתמיכה הציבורית בוועדת החקירה עצמה – כמוסד בעל חשיבות ציבורית באופן כללי, וכוועדה ספציפית שאמונה על סוגיה מסוימת בפרט. לטענת העותרת, יש לבחון את המהירות הראויה לתחילת פעילות הוועדה גם בהקשר זה.

67. לשם כך תזכיר העותרת את ועדת כהן-קדמי לחקר פרשת ילדי תימן אשר פעילותה התעכבה בשל אי-העברת תקציב. במקרה זה, כפי שצוין לעיל, היה זה החשש מאובדן אמון הציבור ברשות השופטת כתוצאה מעיכוב בפעילות ועדת החקירה, שהדאיג את הנשיא שמגר, ובלשונו שלו: "עתה יבואו, כרגיל, אל בית המשפט ויטענו שאינו ממלא תפקידו, שהרי הוועדה לא החלה לפעול... לשם הסרת ספק אבהיר על כן: אם לא יתאפשר בשל טעמים שעם האוצר להפעיל את הוועדה, אבטל את מינוי הוועדה" (מכתבו של הנשיא דאז שמגר לשר המשפטים דאז, פרופ' דוד ליבאי – נספח ע/6 לעיל, הדגשות במקור).

68. הנה, ולדברים אלו חשיבות עצומה לענייננו – דחייתה הבלתי נגמרת של עבודת הוועדה, ומבלי שיצא לציבור פרסום של לוח זמנים מחייב, מביאה לפגיעה קשה באמון הציבור במערכת הביטחון, בוועדת החקירה עצמה, ואף – וכפי שכתב הנשיא שמגר ז"ל – לפגיעה קשה באמון הציבור ברשות השופטת כולה.

ד.ב. הפרת החובה לפעול בזמן סביר ובמהירות ראויה מביאה לפגיעה ביכולתה של הוועדה לפעול כפי המנדט שניתן לה ולהגיע לחקר האמת

69. ההיבט השלישי הרלוונטי לענייננו, הוא מהותה של הסמכות המוקנית לוועדת החקירה, היא סמכות החקירה וגילוי האמת, בהתייחס למשך הזמן שעובר מגילוי הפרשה ועד לחקירתה. לעמדת העותרת, יכולתה של ועדת החקירה למלא את תפקידה באפקטיביות נפגעת ככל שעובר הזמן. כפי שהדגישה העותרת בפניותיה השונות למשיבים לאורך החודשים האחרונים, למימד הזמן יש חשיבות גדולה מאוד בפרשות מעין אלה, וישנו חשש כי ככל שחולפים הימים, זיכרון של העדים בפרשה מתעמעם ומסמכים בהם פרטים חשובים אודותיה אובדים.

70. העותרת טוען, כי חלוף הזמן מעת החלטת הממשלה, ובפרט לאחר שהוגדרו תחומי עבודתה עשוי להביא לפגיעה קשה עד בלתי הפיכה ביכולותיה לבחון את הנושאים העומדים בפניה לעמקם, ולהגיע לחקר האמת.

71. הנה כי כן, ולסיכומו של פרק זה, תטען העותרת כי במחדלה של ועדת החקירה להתחיל את דיוניה בחלוף ארבעה חודשים מהחלטת הממשלה, היא מפרה את חובתה המנהלית לפעול ולהפעיל את סמכויותיה במהירות הראויה. זאת, לאור המהירות שבה החלו את פעילותן מרבית ועדות החקירה בהיסטוריה של מדינת ישראל, ובפרט ועדות חקירה בעלות מאפיינים דומים לוועדה מושא עתירה זו; לאור האינטרס הציבורי להשיב את אמון הציבור במערכת הביטחון, ולהבטיח את אמון הציבור בוועדת החקירה דנן; ולאור מהות הסמכות החקירתית של ועדת החקירה ובהתייחס לזמן שעובר ופוגע ביכולתה לבצע את תפקידה באפקטיביות.

72. אשר על כן, ולו מן הטעם הזה בלבד – סבורה העותרת כי על בית המשפט להורות על מתן הצווים המבוקשים ברישא לעתירה, ולעשותם למוחלטים.

ד. החשש שמא קיומם של שיקולים זרים מונעים את תחילת הוועדה

73. מקום בו הופקדה בידי רשות ציבורית סמכות מינהלית – סמכות זו צריכה להיות מופעלת בנאמנות, בסבירות, באופן המשרת אינטרסים ציבוריים, בענייניות, ללא שיקולים זרים ובהוגנות, תוך הגנה על כבודו ועל זכויותיו של בעל התפקיד. כבי המשנה לנשיא, השופט אלון, קבע, בבג"ץ 4566/90 דקל נ' שר האוצר, פ"ד מה(1) 28 (פורסם בנבו, 3.12.1990), לעניין הפעלת סמכות למינוי עובד בשירות הציבור, כי:

"רשות ציבורית, הממנה עובד בשירות הציבור, פועלת כנאמן הציבור, וכלל גדול בידינו, שנאמנות זו צריך שתופעל בהגינות, ביושר, ללא שיקולים זרים ולטובת הציבור, שמכוחו ולמענו מסורה סמכות המינוי בידי הרשות הממנה. נאמר על כך מפי מ"מ הנשיא ח' כהן בבג"ץ 142/70 [1], בעמ' 331: 'לא הרי רשות היחיד כהרי רשות הציבור, שזו בתוך שלה היא עושה, ברצותה מעניקה וברצותה מסרבת, ואילו זו כל כולה לא נוצרה כי אם לשרת את הכלל, שלה אין לה ולא כלום: כל אשר יש לה מופקד בידיה כנאמן, וכשלעצמה אין לה זכויות או חובות נוספות על אלה, או שונות ונפרדות מאלה, אשר הן נובעות מנאמנות זו או הוקנו לה או הוטלו עליה מכוח הוראות חקוקות'" (שם, בעמ' 34-35).

74. יודגש, כי דרישת הענייניות הינה בסיס לכל מערכת אמון בין רשות מינהלית לבין הציבור, אשר היא משרתת אותו בנאמנות, וכי נדרש כי החלטת הרשות תתבסס על שיקולים ענייניים בלבד. לעניין זה נפנה לדבריה של כבי השופטת א' פרוקצ'יה, בבג"ץ 10907/04 סולודוך נ' עיריית רחובות, פ"ד סד(1) 331 (פורסם בנבו, 1.8.2010):

"על רשות מינהלית לשקול שיקולים ענייניים ולהימנע משיקולים זרים בפעולותיה ובהחלטותיה. על מניעה להיות רלבנטיים לענין ולקדם את צרכי המינהל בהשגת המטרה שלשמה נעשית הפעולה" (שם, בפס' 65).

75. העותרת טוען כי העובדה שוועדת החקירה טרם החלה בפעילותה, מעלה חשש שבבסיס העיכוב עומדים שיקולים לא ענייניים, שבעתיד אף יכולים לסכל את תכלית הקמת הוועדה. לטענתה, במלוא הכבוד ובהירות המתבקשת, ישנו חשש לפיו שיקולים זרים של הגורמים האמונים על סוגיית סודיות עבודת הוועדה, הם אלו האחראים לעובדה שכארבעה חודשים לאחר הקמתה, ועדת החקירה טרם התכנסה והחלה בעבודתה החשובה.

76. כפי שתואר בחלק העובדתי שלעיל, כבר ביום 15.3.2022, בעקבות החלטת ועדת החוץ והביטחון, נקבע כי דיוני הוועדה יהיו פתוחים, מלבד שני נושאים אשר עליהם יחול סעיף 23 לחוק ועדות חקירה:

"על דיוני הוועדה יחולו הוראות סעיפים 18 ו-20 לחוק שעניינו פומביות הדיון ופרסום". כל ועדת החקירה תהיה תחת 18 ו-20. "עם זאת, סעיף 23 יחול על: א. יכולות והיבטים מבצעיים הנוגעים לצוללות בלבד. ב. מכר צוללות לצד ג". (פרוטוקול הדיון בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת מיום 15.3.2022, בעמ' 18 (נספח ע/4 לעיל)).

77. כמו כן, צוין כי ועדת החוץ והביטחון שינתה את חובת התיאום של הוועדה עם המלמ"ב, לאפשרות של התייעצות בנושאים הדורשים סודיות. עם זאת, וכפי שציינה העותרת בנייר העמדה שהגישה לקראת הדיונים בוועדת החוץ והביטחון, כמו גם בדיונים עצמם, עצם המעורבות, ולו הבסיסית ביותר, של משרד הביטחון בהליכי הקמת הוועדה ובאופן בו היא

פועלת, יכול לעלות כדי **ניגוד עניינים מוסדי**, שבין מעורבותו בפעילות הוועדה – בין אם מכוח חובת תיאום ובין אם כגוף מייצג – לבין היותו מושא בדיקה על ידי הוועדה. זאת בשל העובדה כי ועדת החקירה הוקמה בכדי לחקור, בין היתר, את התנהלות מערכת הביטחון בפרשה.

78. בשים לב לכך שבמהלך החודשים האחרונים העותרת ביקשה שיפורסם לוח הזמנים להליכי הקמת הוועדה או לכל הפחות המועד לתחילת פעילותה, ובשים לב לתשובותיו של מנהל הוועדה שהתמקדו באיזון בין הצורך בפומביות לבין "השמירה הנדרשת על הסודיות בעניינים שגילויים עשוי לפגוע בביטחון המדינה" (**נספחים ע/16 וע/19 לעיל**), עניין זה – כשלעצמו – מעלה את החשש שמא שיקולים אשר אינם ממך העניינים מסכלים את הקמתה של הוועדה ולכל הפחות מעכבים אותה.

79. ויצוין, חששה זה של העותרת מניגוד עניינים מוסדי בין הרשויות כמעורבות בוועדת החקירה לבין הרשויות כגופים נחקרים אינו עומד בעלמא, אלא נסמך על הספרות המקצועית העוסקת בתחום. הנה, במחקר שכותרתו "אמת או ביקורת: אמון הציבור בוועדות חקירה ושינוי עמדות ביחס לאירוע הנחקר – דוח ועדת וינוגרד כמקרה-בוחר", מציינים המחברים את הטענה, הנתמכת במחקרים נוספים, לפיה "**חקירות בעקבות משברים חברתיים מתמודדות עם טקטיקות של הימנעות מאשמה (שם שם שם שם) שנקטות על-ידי הגופים המעורבים, אשר כוללות, בין היתר, הערמת קשיים על עבודת איסוף החומר העובדתי, הטיית עדויות לפני הוועדה, ולעיתים אף התערבות פעילה בהליך החקירה**" (יפעת הולמן-גזית ורענן סוליציאנו-קינן "אמת או ביקורת: אמון הציבור בוועדות חקירה ושינוי עמדות ביחס לאירוע הנחקר – דוח ועדת וינוגרד כמקרה-בוחר" **משפט וממשל** 225, 232 יג (תשע"א) (להלן: "**אמת או ביקורת**")).

80. אין העותרת מבקשת חלילה לחשוך בכשרים, ואולם כלל ההתנהלות עד כה עשויה להצביע על דחיית תחילת עבודת הוועדה בשל אותם שיקולים זרים אשר אינם ממך העניין.

81. בשולי הדברים, תציין העותרת כי הפסיקה ארוכת השנים בדבר הקושי להוכיח שיקולים זרים בפני בית המשפט מוכרת לה היטב, וכבר נפסק בעבר כי על הטוען "כי הרשות המינהלית שקלה שיקולים זרים מוטל נטל שאינו פשוט להוכחה, שכן מדובר במשימה קשה עבור בית המשפט המחייבת פענוח כליות ולב' של רשות מינהלית כדי לעמוד על טיב השיקולים שמשקלו" (וראו לעניין זה בג"ץ 446/12 **האגודה לצדק חלוקתי בע"מ נ' מועצת מקרקעי ישראל**, פסקה 23 (פורסם בנבו, 26.8.2012); וכן בג"ץ 4500/07 **יחימוביץ' נ' מועצת הרשות השנייה לרדיו ולטלוויזיה**, פסקה 12 (פורסם בנבו, 21.11.2007)).

82. ואולם, הפסיקה אף קבעה מבחני עזר לבחינת קיומם של שיקולים מעין אלו. אחד המבחנים אשר נקבעו בפסיקה – ואשר דומה כי הולם בענייננו – מתייחס לקיומם של נתונים סטטיסטיים אשר עשויים, במקרים מסוימים, להטיל חזקה על הרשות לבוא ולהוכיח כי אין היא פועלת מתוך מניעים זרים כאמור.

83. יפים לעניין זה הדברים שכתב כב' השופט (כתוארו דאז) ברק בבג"ץ 571/89 **צבי מוסקוביץ' נ' מועצת השמאים**, מד(2) 236 (1990):

"אכן, נטל קשה מוטל על עותר, החייב להוכיח שיקול סובייקטיבי פסול של רשות מוסמכת. מחשבות קשות הן להוכחה, ומחשבות שלא כדין על אחת כמה וכמה. מכאן המגמה המודרנית במשפט המינהלי לעבור ממבחנים סובייקטיביים באשר לפסלות שיקול הדעת (כגון שיקולים זרים) לעבר מבחנים אובייקטיביים (כגון סבירות). במסגרת המבחנים הסובייקטיביים, ניתן להיעזר בחזקות שונות, המבססות עצמן על ניסיון החיים. **אחת מאותן חזקות עניינן המשקל המצטבר הנובע ממערכת נתונים סטטיסטיים.**

נתונים סטטיסטיים אלה מעניקים אמת מידה אובייקטיבית, ממנה ניתן להסיק מסקנות שבהגיון על שיקול-דעת סובייקטיבי פסול (השווה: ספרות וספרות [7] (1967) d. ספרות וספרות).
.

נתונים סטטיסטיים עשויים, במקרים ראויים, ליצור חזקה שבעובדה, המעבירה את נטל הבאת הראיות על שכם הרשות השלטונית, הצריכה ליתן הסבר המניח את הדעת לפעולתה."

84. הנה, בחלקה העובדתי של עתירה זו הביאה העותרת סקירת עומק של הנתונים המספריים המתייחסים למשך הזמן אשר לקח לוועדות חקירה קודמות להתחיל פעולתן מרגע בו הוקמו. העותרת הוכיחה כי מבחינה אובייקטיבית מרביתן של וועדות החקירה החלו דיוניהן בפרק זמן הנע בין ימים ספורים ועד לשבועות ספורים.

85. יתרה מזאת, העותרת הראתה כי במקרים בהם נמשך הליך הקמת הוועדה למעלה ממספר חודשים (ואף שנה), היה הדבר בשל אירועים חיצוניים אובייקטיביים כמו פרוץ מלחמה והתפטרות חברי וועדה, או במקרים אחרים **בשל התערבות פסולה של דרגים פוליטיים אשר הכשילו את עבודת הוועדה**, וכפי שכתב הנשיא שמגר ז"ל במכתבו אשר מובא לעיל **בנספח ע/7** לעתירה.

86. הנה כי כן, סבורה העותרת כי בענייננו דנן בחינת הנתונים הסטטיסטיים מעבירה את נטל ההוכחה אל המשיבה 1 לבוא וליתן הסברים מניחים את הדעת בפני בית המשפט מדוע זה חלפו ארבעה חודשים תמימים ועדיין לא החלה עבודת הוועדה.

87. העותרת תטען, ולאור האמור לעיל, כי לו מן הטעם הזה יש להוציא את הצוויים על תנאי, ולהורות למשיבים להתייצב בפני בית המשפט הנכבד תוך שהם מציגים את השיקולים בגינם טרם הוקמה הוועדה, ואת לוחות הזמנים להקמתה.

ה. סיכום

88. הנה הונחה על שולחנו של בית המשפט הנכבד עתירה חשובה מאין כמותה אשר עניינה עיכוב חריג ביותר, ובלתי מוסבר, בעבודתה של ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט אשר אמורה היתה להתחיל את עבודתה לפני שבועות רבים, ולבחון לעומק את מה שנודע כ"פרשת השחיתות הבטחונית החמורה ביותר בתולדות מדינת ישראל".

89. העותרים הציגו בפני בית המשפט הנכבד את הנתונים האובייקטיביים, ואת פרקי הזמן אשר בהם החלו לפעול כלל וועדות החקירה הממלכתיות בעבר, **נתונים הממחישים את חריגות גרירת הרגליים של המשיבה 1 במחדלה להתחיל את עבודתה, ובסירובה לפרסם לוחות זמנים ברורים לעבודתה.**

90. גרירת רגליים זו, המפרה את החובה המנהלית לפעול בזמן סביר ובמהירות ראויה, יש בה על מנת לפגוע פגיעה אנושה באמון הציבור בעבודת הוועדה, במערכת הבטחון ואף ברשות השופטת עצמה. ואל מול פגיעה קשה זו, שומה על בית המשפט הנכבד לעמוד כחומה בצורה האמונה על ההגנה על מערכת הממשל בכללותה, וכפי שהיטיב לומר זאת כב' השופט (כתוארו דאז) מ' חשין, בפסק דינו בבג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון נ' ראש הממשלה**, פס' 28 (פורסם בנבו, 9.10.2003):

"בהעלות אירוע מסויים לפני בית-המשפט, ובהתעורר חשש כבד, חשש רציני, כי בשל מעשה או מחדל מסויימים יאבד או ייפגע אנושות אמון העם

במנהיגיו, בית-המשפט לא יותר לשבת באפס מעשה ולטעון ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. במובן מסויים יש בהתערבותו של בית- המשפט באירועים מעין-אלה התערבות שבהגנה עצמית. הגנה עצמית על מערכת הממשל בכללה ובה הרשות השופטת אף-היא. כי מה ישיב בית- המשפט משיטען נגדו כי בעיניו ראה עיוות ולא עשה דבר? זו היא הילכת דרעי ופנחסי והיא שתוליך אותנו הדרך."

91. אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל יתכבדו העותרים לבקש מבית המשפט הנכבד ליתן את הצווים המפורטים ברישא לעתירה זו, ולעשותם מוחלטים.

92. כמו כן, ולאור דחיפות הנושא וחשיבותו, יתכבדו העותרים לבקש כי יקבע מועד דיון דחוף בעתירה.

רוּתֵם בְּבִלִי דְבִיר, עו"ד

תוֹמֵר נֶאוֹר, עו"ד

ד"ר אֶלְיָעֵד שְׂרָגָא, עו"ד

ב"כ העותרים

ירושלים, 19 מאי 2022; י"ח אייר תשפ"ב.

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	העתק דיווח באתר דה מרקר אודות תחקירו של רביב דרוקר מיום 16.11.2016	25
2	העתק החלטת הממשלה מס' 1019 מיום 23.1.2022 מתוך פרוטוקול הדיון בממשלה	27
3	העתק נייר העמדה שהגישה העותרת לקראת הדיונים בוועדת החוץ והביטחון	32
4	העתק העמודים הרלוונטיים מתוך פרוטוקול הדיון בוועדת החוץ והביטחון מיום 15.3.2022	43
5	העתק העמודים הרלוונטיים מתוך דו"ח ועדת בכור	48
6	העתק מכתבו של הנשיא שמגר לשר המשפטי דאז, פרופ' דוד ליבאי, מיום 22.3.1995	51
7	העתק מכתבו של הנשיא שמגר למזכיר הממשלה דאז, מר שמואל הולנדר, מיום 9.5.1995	54
8	העתק כתבתה של טובה צימוקי מיום 27.6.2001	57
9	העתק כתבתה של טובה צימוקי מיום 15.8.2001	59
10	העתק מכתבה של העותרת לחברי הממשלה מיום 24.1.2022	61
11	העתק מכתבה של העותרת לשר המשפטים ולנשיאת בית המשפט העליון מיום 3.2.2022	63
12	העתק מכתבה של העותרת לחברי ועדת החוץ והביטחון מיום 16.2.2022	65
13	העתק מכתבה של העותרת לחברי ועדת החוץ והביטחון מיום 3.3.2022	69
14	העתק מכתבה של העותרת לנשיאת בית המשפט העליון מיום 31.3.2022	73
15	העתק מענה מטעם נשיאת בית המשפט העליון מיום 3.4.2022	76
16	העתק מכתבו של מנהל הוועדה, עו"ד הושע גוטליב, מיום 7.4.2022	78
17	העתק מכתבה של העותרת מיום 17.4.2022	80
18	העתק מכתבה של העותרת למנהל הוועדה מיום 26.4.2022	83
19	העתק מכתבו של מנהל הוועדה מיום 4.5.2022	86

עמ'	שם הנספח	מס'
88	העתק מכתבה של העותרת למנהל הוועדה מיום 9.5.2022	20

נספח 1

**העתק דיווח באתר דה מרקר אודות
תחקירו של רביב דרוקר מיום
16.11.2016**

עמ' 25

רביב דרוקר: כך מעורב פרקליטו של נתניהו בעסקת הצוללות עם גרמניה

על פי החשיפה בערוץ 10, נתניהו דוחף לקידום עסקה לרכישת שלוש צוללות גרמניות בכ-1.5 מיליארד יורו, בזמן שפרקליטו דוד שמרון מייצג את נציג החברה בישראל, מיקי גנור

07:48 16.11.2016 מאת: TheMarker Online

עו"ד דוד שמרון, פרקליטו האישי של ראש הממשלה בנימין נתניהו, מעורב בעסקת הצוללות של ישראל עם גרמניה – כך חשף אמש רביב דרוקר בחדשות ערוץ 10. על פי הדיווח שמרון משמש כפרקליטו של נציג החברה הגרמנית שמבקשת למכור לישראל צוללות. נתניהו מקדם עסקה לרכישת שלוש צוללות גרמניות בכ-1.5 מיליארד יורו - למרות התנגדות בצה"ל. שר הביטחון הקודם, משה יעלון, אף ניסה לטרפד את העסקה.

נציגה של החברה הגרמנית בישראל הוא מיקי גנור. בשיחה עם "הארץ" אמש סירב גנור להתייחס לפרסום ולמסור פרטים על מעורבותו בקידום העסקה, כמו גם על תנאי ההתקשרות בינו ובין עו"ד שמרון. לדבריו, "אין קשר בין הפרסום למציאות".

לפי הדיווח, גנור ושמרון פעלו בחודשים האחרונים להעברת תחזוקת כלי שיט ממספנת חיל הים לחברה שיקים גנור. השניים נועדו עם יו"ר ההסתדרות אבי ניסנקורן וכן עם יו"ר ארגון עובדי צה"ל, בניסיון להשיג את הסכמת העובדים למהלך - אך ככל הנראה נכשלו. על פי דרוקר, שמרון וגנור סיפרו כי בחיל הים אוהבים את הרעיון ושאלו היו להם פגישות עם מנכ"ל נמל חיפה, אנשי מספנות ישראל ועוד - פגישות שבחלקן לא השתתף שמרון.

הדיווח בערוץ 10 לא שפך אור על מעורבות גנור ושמרון בקידום רכישת הצוללות עצמן. לפני שבועיים התייחס נתניהו לראשונה לנושא, ואמר כי עוד במושב החורף של הכנסת צפויה ישראל לחתום על חוזה לרכישה שלוש צוללות נוספות מגרמניה. הממשלה הגרמנית אישרה את הפרטים. מקורות בגרמניה הבהירו כי ממשלתם צפויה להשתתף במימון העסקה, כפי שהיה בעסקאות קודמות. לפי קצין בחיל הים, שלוש הצוללות עתידות להשתלב במערך של החיל בעוד עשור, ולהחליף שלוש צוללות ישנות.

שמרון מסר בתגובה: "לא שוחחתי מעולם עם גורמי מדינה כלשהם בנושא הפרטת מספנת חיל הים ולא טיפלתי מול גורמי מדינה כלשהם בסוגיית רכש כלי שיט על ידי מדינת ישראל. אשר לפגישה עם יו"ר ההסתדרות, הרי נכון שסברנו שאם אכן תעבור תחזוקת חיל הים לגורם האזרחי, הרי רצוי להגיע להידברות עם ההסתדרות. לא שוחחתי בעניינים אלה מעולם עם ראש הממשלה".

מטעמו של ראש הממשלה נמסר כי "נתניהו אינו מכיר את גנור ולא ידע על שום קשר בינו לבין עו"ד שמרון. עו"ד שמרון מעולם לא שוחח עם ראש הממשלה בעניין כלשהו הקשור ללקוחותיו. הסיבה היחידה לעסקה עם הגרמנים היא שיקולים אסטרטגיים וכלכליים".

נספח 2

**העתק החלטת הממשלה מס' 1019
מיום 23.1.2022 מתוך פרוטוקול
הדיון בממשלה**

עמ' 27

ד. תקופת כהונתם של חברי הוועדה המפורטים לעיל תהיה למשך 5 שנים ממועד קבלת החלטה זו.

ה. בתוך 30 יום מאישור החלטה זו יובאו למינוי הממשלה מינויים של עוד שני נציגי ציבור.

הקמת ועדת חקירה ממלכתית בעניין עסקאות ו/או הליכי רכש של ספינות המגן סער 6, צוללות AIP, ספינות נגד צוללות, הפרטת מספנות חיל הים וכן בעניין הסכמה למכר צוללות לצד ג' על ידי גרמניה

.1019

(מזכיר הממשלה לא השתתף בסעיף זה מפאת חשש לניגוד עניינים)

ראש הממשלה פותח.

שר הביטחון מציג את הנושא ואת הרקע להקמת ועדת החקירה הממלכתית שתפעל תוך שמירה על ביטחון המדינה וברגישות להליכים הפליליים המתנהלים בהקשר לעסקת הצוללות.

היועץ המשפטי למערכת הביטחון ונציגת משרד המשפטים מבהירים בעניין המנדט שניתן לוועדת החקירה.

בדיון משתתפים: ראש הממשלה והשרים בני גנץ, יאיר לפיד, גדעון סער, איילת שקד, אלעזר שטרן, זאב אלקין, עמר בר-לב, מתן כהנא, תמר זנדברג, נחמן שי, אלי אבידר, עיסאווי פריגי, יועז הנדל, קארין אלהרר, מאיר כהן, אורנה ברביבאי, פנינה תמנו שטה, אורית פרקש הכהן וה"ה רז נורי, איתי אופיר וענת אסיף.

(רוב קולות בעד ; 1 קול נגד ; 1 קול נמנע)

מ ח ל י ט י ם :

א. לקבוע כי התהליכים הבאים, הקשורים לקידום רכש כלי שיט ולעסקאות הנוגעות לרכש של כלי שיט, שהתקיימו בין השנים 2009-2016 (להלן: "תהליכי רכש כלי שיט"), הם נושא בעל חשיבות ציבורית חיונית בעת זו, הטעון בירור:

1. רכש ספינות המגן סער 6 ;
2. רכש צוללות AIP ;
3. רכש ספינות נגד צוללות ;
4. הפרטת מספנות חיל הים ;
5. הסכמה למכר צוללות לצד ג'.

ב. בהתאם לכך :

1. להקים ועדת חקירה בהתאם לסעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: "החוק") שתבחן את תהליכי רכש כלי השיט (להלן: "הוועדה").
2. הוועדה תחקור את תהליכי העבודה המקצועיים וכן את תהליכי קבלת החלטות של הדרג המדיני בכל הקשור לתהליכי רכש כלי שיט ועסקאות כמפורט לעיל, וכן תיתן דעתה לנהלים הקיימים הנוגעים לעניינים אלו. הוועדה תקבע ממצאים ומסקנות לגבי מכלול ההיבטים הנוגעים לקבלת החלטות בדרג המדיני בתהליכים האמורים, לרבות ממשקי העבודה ושיתוף המידע בינם לבין מערכת הביטחון והמטה לביטחון לאומי לפני ותוך כדי התהליכים האמורים, לרבות החלטות מדיניות שונות שנלוו לתהליכים אלו והתנהלות אל מול גורמי חוץ. הוועדה לא תחקור את התנהלותם של נאשמים בהליכים פליליים הנוגעים לתהליכי רכש כלי השיט כמפורט לעיל, ולא תקבע ממצאים, מסקנות או המלצות בעניינם.
3. הוועדה תמליץ על התהליכים המתאימים לקבלת החלטות לקראת רכש אסטרטגי של מערכת הביטחון ולביצועו, ובכלל זה בתחומי האחריות של צה"ל בהליכי רכש, בזוהת הגורמים הנוספים שיש לערוב בהליכי רכש ובתפקידיהם, במעורבותם של קצינים ובכירים אשר כיהנו בעבר במערכת הביטחון בהליכי רכש אסטרטגי, לרבות מעמדם של מתווכים בעסקאות רכש של משרד הביטחון.
4. הוועדה תערוך דין וחשבון על תוצאות חקירתה והמלצותיה. נוכח חשיבות העניינים נשוא בדיקת הוועדה ודחיפות מסקנותיה,

תגיש הוועדה את הדין וחשבון לממשלה בהקדם האפשרי ותקבע את סדרי עבודתה בשים לב לכך.

5. נוכח השלכות של סדרי העבודה של הוועדה וגדרי הבדיקה שלה על ההליכים הפליליים הנוגעים לחלק מהליכי רכש השיט, לרבות זימונם של עדים בהליכים פליליים, ייערך תיאום עם היועץ המשפטי לממשלה בעניינים אלה.

6. נוכח הרגישות הביטחונית הנוגעת לתהליכי רכש כלי השיט, בהתאם לסעיף 23 לחוק, לקבוע כי חלק מהנושאים שבהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות, וכי יחולו ההוראות הבאות מתוך סעיף 23, בהתאמות כמפורט להלן:

(1) הוראות סעיף 128 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 יחולו בשינויים המחויבים.

(2) מי שהתייצב לפני הוועדה לפי סעיף 15 לחוק לא ייצגו אלא עורך דין שאושר לשמש סניגור לפי סעיף 318 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955.

(3) דיוני הוועדה יתקיימו בדלתיים סגורות, אלא אם נושאי הדיון אינם כוללים ידיעות סודיות או מידע שנקבע לגביו סיווג ביטחוני בכל רמת סיווג.

(4) הוועדה תגיש את הדין וחשבון שלה גם לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

(5) הוועדה לא תפרסם את הדין וחשבון שלה או את הפרוטוקול של דיוניה, כולם או מקצתם, אלא אם הפרסום אינו כולל ידיעות סודיות או מידע שנקבע לגביו סיווג ביטחוני בכל רמת סיווג.

7. לאור קביעת הממשלה באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת כי חלק מהנושאים שבהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות, ייערך תיאום עם אגף הביטחון במשרד הביטחון בהנחיית הממונה על הביטחון במערכת הביטחון ביחס ליישום הוראות סעיף זה בנושאים אלה, ונציגיו יעמדו לרשות הוועדה לשם כך.

8. לאחר שקוימה התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון בהתאם לסעיף 3 לחוק, הוועדה תמנה חמישה חברים.

ג. להודיע על החלטה זו לנשיאת בית המשפט העליון.

ד. העלות התקציבית של הוועדה בסך 9 מיליון ₪ תועבר להנהלת בתי המשפט קודם לתחילת עבודת הוועדה. 2 מיליון ₪ יועברו ממקורות משרד המשפטים ו-7 מיליון ₪ יועברו ממקורות משרד הביטחון.

ה. להקצות להנהלת בתי המשפט 8 תקני כוח אדם לטובת פעילות הוועדה. תקנים אלו יהיו זמניים וייגרעו מתקני הנהלת בתי המשפט בתום עבודת הוועדה.

עניינים שונים

.1020

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים מעלה את מעשי האלימות של יהודים כלפי תושבים ערביים ביהודה ושומרון.

ראש הממשלה ושר הביטחון מתייחסים לצורך לגנות ולהילחם במעשי אלימות הנעשים על ידי כל הצדדים.

הקמת קרן מחקר ופיתוח תעשייתי בין ישראל לבין איחוד האמירויות הערביות

.1021

ראש הממשלה פותח.

שר החוץ מציג את ההצעה.

השרות מרב מיכאלי ואורית פרקש הכהן מעירות ומתייחסות.

ראש הממשלה מסכם ופונה לחברי הממשלה בבקשה לחזק את הקשרים עם איחוד האמירויות הערביות ובחריין באמצעות משרדיהם.

נספח 3

**העתק נייר העמדה שהגישה העותרת
לקראת הדיונים בוועדת החוץ
והביטחון**

עמ' 32

הצורך בפומביות דיוני
ועדת החקירה הממלכתית
לבחינת תהליכי רכש כלי
השיט והצוללות

התנועה למען איכות השלטון בישראל

" 2022,

נייר עמדה בנושא הצורך בפומביות דיוני ועדת החקירה הממלכתית לבחינת תהליכי רכש כלי השיט והצוללות

20192016

,
("התנועה"): " ,)

, ("ועדת החקירה")
: , (**18**) ,

תוכן עניינים

- 2 .....א. תקציר מנהלים
- 3 .....ב. הרקע להקמת ועדת החקירה הממלכתית
- 4 .....ג. החלטת הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית בנושא המחייב סודיות
- 5 .....ד. ההכרח ברכישת אמון הציבור בוועדת החקירה הממלכתית
- 6 .....ה. הפגיעה בפומביות עבודת ועדת החקירה הממלכתיות היא מוצא אחרון
- 8 .....ו. השימוש המבוקש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה והאפשרות לניגוד עניינים מוסדי
- 8 .....ז. השימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה הוא חריג בנדירותו
- 9 .....ח. סיכום

תקציר מנהלים

1. 231202

) ("הוועדה" "ועדת החקירה")

, , .

.2

.3

.4

) **18** ("חוק ועדות חקירה") – "ועדת חקירה תדון בפומבי".

5. בצמצום הנדרש. ,
החריג - ,
חריג אשר יופעל .

ב. הרקע להקמת ועדת החקירה הממלכתית

6. , 23112016

1. ,
2722017

7. ,
2016 2019

8. , 300 ,8112018

9. ,

ליקויים אלו מחייבים הפקת תובנות ולקחים על ידי הגורמים המוסמכים לכך,

10. 6 ,2018

11. ,

" 321/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה (2272019) : "עניין התנועה".

התמונה הלכאורית היא, שלא נערכה עבודת מטה מסודרת והתקבלו החלטות שמנוגדות לעמדתם של צה"ל ומשרד הביטחון. בהינתן המשמעות התקציבית

¹ : , " 16112016

האדירה של החלטות אלה על תקציב המדינה ובעיקר על תקציב הביטחון ועל
הצטיידות של צה"ל לאורך שנים רבות, דומה שכל מי שביטחון ישראל קרוב לליבו
יבקש לבדוק ביסודיות את תהליך קבלת החלטות בפרשת כלי השיט, על מנת להפיק
לקחים ומסקנות באופן צופה פני עתיד".

12. , , " , " (66 התנועה):

- מי הגורם שניסח את טיוטת מזכר ההבנות עם גרמניה ואשר הועבר על ידי המל"ל? ומדוע נשלח המסמך לאלוף עמוס גלעד?
- מי הוא זה ואיזה הוא שהכניס לטיוטת מזכר ההבנות דרישה לספינות נצ"ל, על העלות הכבדה הכרוכה בכך, ומדוע? ואם היה צורך בספינות נצ"ל, הכיצד הוסרה דרישה זו חיש מהר ממסמך ההבנות לנוכח התנגדות צה"ל ומערכת הביטחון?
- מדוע הופעלו לכאורה וכנטען לחצים כה כבדים לביטול המכרז הבינלאומי לספינות המגן על כל הכרוך בכך, עוד לפני שתיסקרוף התחייבה להוזיל משמעותית את מחירן ועוד לפני שתיסקרוף הבהירה מה הדגם המוצע והמפרט הטכני של הספינות?
- מדוע הסתיר ראש הממשלה, על פי הנטען, משר הביטחון, הרמטכ"ל, מפקד חיל הים, אגף המודיעין וראש המוסד את העובדה שגרמניה קיבלה את הסכמתו למכור צוללות למצרים? את מי עדכן ראש הממשלה, אם בכלל, בנוגע להסכמה שנתן למכירת הצוללות למצרים, ומי היה שותף להחלטה זו?

13. "תם ולא נשלם. הדיון המשפטי – תם. הדיון הציבורי – לא נשלם",

ג. החלטת הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית בנושא המחייב סודיות

14. 21.02.36 / 30' 1 AIP 6 ,
("החלטת הממשלה").

15. , ,

16. 6 23 – הטעון את אישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת,

17. , " : (36)"

" (56) .

7 " .18

,

".

" , , " .19

" , " .
"

. כבר בנקודה זו יצוין כי לנוכח כך שהגורם הנבדק הוא גם הגורם המאשר, עלול להתקיים בעניין זה ניגוד עניינים מוסדי.

20 .
; -

, -

ד. ההכרח ברכישת אמון הציבור בוועדת החקירה הממלכתית

21 . ועדות חקירה ממלכתיות) " , ") (" : "קלגסבלד"),

"לשכך סערה ציבורית המתאפיינת, במשבר אימון בין הציבור ובין הממשלה" (קלגסבלד, 19).

22 . עניין הציבורי 1 , .

"

" . הבסיס הרעיוני של ועדות חקירה מחובר בטבורו לעקרון

ההגנה על אמון הציבור ברשויות,

,) , : , " 291091 יפת נ' מדינת ישראל, (20,332) 198 ; " ( ) 24891 גלברט נ' נשיא בית המשפט העליון ויושב-ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחברון, (3) 533 , 75 .(19)

23 . - - , - הוא המסקנה הראשונה הברורה והישירה של ועדת החקירה הממלכתית לחקר האסון בהר מירון.

, ;
2 ;
;

2 " , : " , " מקור ראשון, 295201

" , ; <https://www.maknisoncoi/news/35803> ; <https://www.gdpscoi/new/article.asp?id=10137195> .215201 , גלובס, "

- . " " ;
 . , **24** .
 .
 . , **25** .
 ." " -
 . - ,
 : קלגסבלד
 "אחת ממטרותיה של ועדת חקירה ממלכתית היא שחקירתה ותוצאותיה ייהנו מאמון הציבור ויוליכו להשקטת סערה ציבורית המתאפיינת באבדן אמון ברשות המבצעת.
 , לאינטרס של פומביות יש משקל מיוחד ,
 בפעולת ועדות חקירה ממלכתיות. מסיבה זו הועדף האינטרס של פומביות דיוני הוועדה גם על אינטרסים חיוניים אחרים כגון פגיעה בפרטיות ואפילו סיכון לא ממשי לחיים ולביטחון אישי." (**23**) ,
26 .
 , ,
 " **12/8** , , .
 , ,
 " **(19) (182)** , מדינת ישראל נ' דרוויש ,
 -
27 .
 , ,
 , ,
 , ,
28 .
 , ,
 , ,
 . הפגיעה בפומביות עבודת ועדת החקירה הממלכתיות היא מוצא אחרון
29 .
 " , " ,
 " (**1**) , "ועדת החקירה תדון בפומבי" (**18**) ,
 . (,
30 . , **18** ,
אם שוכנעה
 " כלומר, נקודת המוצא של ועדת החקירה צריכה להיות קודם כל שההתנהלות היא פומבית – ואילו החריג לכלל הוא בעניינים קונקרטיים, בהם ניתן לקיים דיון בדלתיים סגורות, לאחר ששוכנעה הוועדה כי הדבר דרוש לשם שמירה על אינטרסים חיוניים של המדינה, .

31.

,
האחת,

32. השנייה,

33. השלישית,

34. "2807 גלאון נ' וועדת הבדיקה הממשלתית

לבדיקת אירועי המערכה בלבנון, (2007681) ("עניין גלאון"): "לשיפור איכות ההחלטה הניתנת בסוף ההליך."

"[..]"
לחיזוק אמון הציבור ברשויות הציבור בכלל,
הצדק לא רק נעשה אלא גם נראה,

...
זכות הציבור לדעת וכן על חובת הגילוי

החלה על רשות ציבורית.

כעקרון בעל מעמד

,
חוקתי רם מעלה,
כל פגיעה בעקרון זה מחויבת לעמוד במבחנים החוקתיים הנהוגים

במשפטנו.

36.

(קלגסבלד,

217216.

גלאון,

37.

" [...] "

[...] גם בהתקיים

הוראת חוק כאמור, יש לפרשה בכפוף לעקרונות פסקת ההגבלה, ובמיוחד לאור עיקרון המידתיות שבה. משמעות הדבר היא כי עיקרון הפומביות ישלוט בליפה, אלא אם החלת הסייג לפומביות עונה למבחני ההגבלה, ובמיוחד אם מידתו אינה עולה על הנדרש [...]. הסייגים לפומביות הדיון מתפרשים, לעולם, על דרך הצמצום."

(3)

.38

1. השימוש המבוקש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה והאפשרות לניגוד עניינים

מוסדי

.39 **23** חריג " ,

.40 **23**

41. כזכור, הגורמים המקצועיים במשרד הביטחון הם הגוף המבוקר והנחקר בוועדת החקירה הממלכתית – לכן עלול להתקיים ניגוד עניינים מוסדי, כי גורמים אלה יכולים להשפיע על ההחלטה בדבר סגירת דלתות הוועדה.

.42

.43

44. מכאן, שלעמדתנו על ועדת החוץ והביטחון של הכנסת מוטלת כעת האחריות ליישום עבודתה של ועדת החקירה הממלכתית – תפקידה לפקח ולאשר כי רק במקרים ספציפיים וחריגים ייסגרו דלתות ועדת החקירה הממלכתית.

45. כמו כן, על ועדת החוץ והביטחון מוטלת האחריות לפקח שלא מתקיים ניגוד עניינים מוסדי בהחלטת משרד הביטחון כי נושאים מסוימים הם סודיים.

2. השימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה הוא חריג בנדירותו

.46 **23** , החל מקום המדינה ועד היום, נעשה

שימוש בסעיף 23 לחוק פעם אחת בלבד,

53. , ,
אנו סבורים כי על ועדת החוץ והביטחון להתנגד לאישור סעיפים
(3)6 ו-5)6 להחלטת הממשלה ולקבוע כי על ועדת החקירה בעצמה לקבוע את סוגיית סגירת דלתותיה
בהתאם לסעיף 18 בחוק ועדות חקירה – כלומר, רק במקרים פרטניים הנבדקים לגופם ובהם עלולים
להיפגע ביטחון המדינה, או יחסי החוץ.

54. , ,

הידי נגב, "

תומר נאור, "

ד"ר אליעד שרגא, "

נספח 4

**העתק העמודים הרלוונטיים מתוך
פרוטוקול הדיון בוועדת החוץ
והביטחון מיום 15.3.2022**

עמ' 43

הכנסת

- Ä Ä

98

1100, (2022 15) " ,

: _____

אישור דיוני ועדת חקירה כלי שיט וצוללות

: Ä

: _____

רם בן ברק – היו"ר
 משה טור פז
 גבי לסקי
 אמילי חיה מואטי
 מאיר פרוש
 מיכל רוזין
 יוסף שיין

: Ä

– עו"ד, יועץ משפטי משרד הביטחון	– איתי אופיר
– יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	– ד"ר אולגה פרישמן
– יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	– עו"ד נטע קנינשטיין
– עו"ד, יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים	– ענת אסיף
– יו"ר התנועה למען איכות השלטון בישראל	– ד"ר אליעד שרגא
– רב אלוף במיל, התנועה למען איכות השלטון בישראל	– דן חלוץ
– אלוף במיל, התנועה למען איכות השלטון בישראל	– עמוס מלכא
– אלוף במיל, התנועה למען איכות השלטון בישראל	– דן הראל
– עו"ד, מנהל מחלקת מדיניות חקיקה, התנועה למען איכות השלטון בישראל	– הידי נגב
– מנכ"לית מכון זולת לשוויון וזכויות אדם	– עינת עובדיה
– קצין	– רועי פלג

: Ä Ä

– עו"ד, מומחה משפט ציבורי	– גלעד ברנע
– מכון זולת לשוויון וזכויות אדם	– אילת שרת
– עו"ד, מכון זולת לשוויון וזכויות אדם	– איתי מק

: _____

מירי פרנקל-שור
 איילת לוי נחום

: _____ / Ä

אסף פרידמן

: Ä

איה לינצ'בסקי

רק בשלב הבא, כאשר הוועדה תראה שפלוני עלול להיפגע מהחקירה או מהתוצאות שלה, רק בשלב שבו הוועדה מוציאה מכתבי אזהרה. זה למעשה פרק ב' של פעילות הוועדה: יודיע לו יושב-ראש הוועדה במה הוא עלול להיפגע ויעמיד לרשותו, בדרך שימצא לנכון, יושב-ראש הוועדה, הוא יכול לקבוע את התנאים לרבות איזה עורך-דין הוא זה שיקבל את החומר לידיו, את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה ונמצא בידי הוועדה או בידי מי שהוטל עליו לאסוף את החומר לפי סעיף 13.

גם סעיף 23 מפנה לסעיף 15. סעיף 15 הוא הסעיף המכונן ושם הסמכות נמצאת בידי יושב-ראש הוועדה. פעם הוצאת כרטיס אדום, פעם אתה חושב שהאיש חייב לקבל מכתב אזהרה, אתה יכול גם לקבוע את התנאים. אתה יכול לקבוע באיזה תנאים הוא יקבל, איזה עורך-דין ילווה אותו. לבוא עכשיו ולבסס את כל התזה של השימוש בסעיף 23 רק על הרגל של סעיף 23(3) זה לא רלוונטי.

היו"ר רם בן ברק:

אני רוצה קודם כל להודות לכולם שבאתם. אתם אנשים עסוקים ומצאתם את הזמן לבוא כי זה דבר חשוב ואני מודה לכם על כך, גם לנציגי הציבור וגם לאלופים בדימוס ולכל מי שהיה כאן. זה דיון שני, אנחנו נסכם אותו ונביא את ההחלטה שלנו להצבעה. אני אקריא את ההחלטה, אפשר הערות ונצביע עליה:

"על דיוני הוועדה יחולו הוראות סעיפים 18 ו-20 לחוק שעניינו פומביות הדיון ופרסום". כל ועדת החקירה תהיה תחת 18 ו-20. "עם זאת, סעיף 23 יחול על: א. יכולות והיבטים מבצעיים הנוגעים לצוללות בלבד. ב. מכר צוללות לצד ג".

אני מוסיף כאן הערה, הורדנו את המילה "הסכמה" מתוך הסעיף כדי שיהיה ברור שכל תהליך קבלת ההחלטות לא יהיה תחת סעיף 23 אלא תחת סעיף 18.

"על שאר הנושאים האמורים בסעיף 1 להחלטת הממשלה, הודיעה הוועדה לאדם שהוא עלול להיפגע מהחקירה או תוצאותיה, כאמור בסעיף 15 לחוק, יחול סעיף 23(3) לחוק". זאת אומרת, היה ואדם קיבל מכתב שהוא צריך להופיע בפני הוועדה, על אותו עורך-דין יחול סעיף 23(3).

"לעניין תהליך קבלת החלטות לעניין מכר צוללות לצד ג' יפורסם דו"ח לציבור", למרות ששמנו על הסיפור הזה את 23 עדיין מחויבת הוועדה להוציא דו"ח, פרוטוקולים, יפורסם הדו"ח לציבור, זה לא יישאר גנוז. זה לגבי המכר לצד ג'.

אמילי חיה מואטי (העבודה):

כשאמרת "יחול על עורך-הדין סעיף", זה אומר על האדם שהוזהר או על עורך דינו?

היו"ר רם בן ברק:

על עורך דינו. למרות שסגרנו את שני הנושאים האלה תחת סעיף 23, עדיין מחויבים לסעיף השני. גם הפרוטוקולים יפורסמו וגם הדו"ח.

גבי לסקי (מרצ):

אני לא מבינה למה צריך את סעיף 23 בכלל? אם יש סעיף 18 יש ליושב ראש סמכות לסגור דברים.

היו"ר רם בן ברק:

הוא שואב את הסמכות שלו מתוך סעיף 23.

ד"ר אליעד שרגא:

מה פתאום.

גבי לסקי (מרצ):

זה מה שאנחנו מבהירים, לא צריך את סעיף 23. לפי סעיף 15 היושב-ראש יכול להטיל מגבלות בנוגע לסוג העורך-דין. אני לא צריכה את סעיף 23 בכלל.

מירי פרנקל-שור:

לגבי עורך-דין מסווג, על מנת שייצוג האדם לא יפגע אם הוא קיבל מכתב אזהרה ועל מנת שיהיה חשוף לכל התכתובות, צריך להחיל את סעיף 23, על מנת שעורך דין יהיה מסווג.

ד"ר אליעד שרגא:

התנאים נקבעו בסעיף 15, גם סעיף 23(3) מפנה לסעיף 15. בסעיף 15 יש סמכות ליושב ראש הוועדה לקבוע את התנאים.

גבי לסקי (מרצ):

לא צריך הסמכה מפורשת.

ד"ר אליעד שרגא:

בסעיף 15: "ראתה ועדת החקירה שפלוגי עלול להיפגע מהחקירה מתוצאותיה, יודיע לו יושב ראש הוועדה במה עלול להיפגע ויעמיד לרשותו, בדרך שימצא לנכון".

מירי פרנקל-שור:

את חומר הראיות, אבל זה לא אומר - - -

ד"ר אליעד שרגא:

בדרך הוא יכול להורות שימצא לנכון שאת חומר הראיות הוא מעמיד רק לעורך-דין שיש לו סיווג, זה בדרך שימצא לנכון.

מירי פרנקל-שור:

על מנת שהוא יוכל להעמיד לו את כל הראיות, אתה צריך שלעורך דין יהיה סיווג.

ד"ר אליעד שרגא:

את זה הוא יכול לקבוע, הוא לא צריך את סעיף 23.

היו"ר רם בן ברק:

התווכחנו על זה קודם בחדר. יש היבטים כאלה ואחרים. בסופו של דבר על דעת היועצת המשפטית של הוועדה ועל דעת היועצים המשפטיים האחרים זה הנוסח שקיבלנו. אני חושב שפומביות הדיון לא נפגעה והכול בסדר.

לגבי סעיף 7 להחלטת הממשלה במקום "בתיאום עם מלמ"ב", יבוא, "בהתייעצות עם מלמ"ב". לא רוצים להכריח אותו לתאם. הוא יכול להתייעץ ולקבל את ההחלטה שלו באופן עצמאי. לכן שינינו את זה מתיאום להתייעצות.

גבי לסקי (מרצ):

אפשר לכתוב לפי שיקול דעתו.

היו"ר רם בן ברק:

בהתייעצות.

מירי פרנקל-שור:

אלה העקרונות.

היו"ר רם בן ברק:

אלה העקרונות. בסופו של דבר ועדת החקירה היא ועדה תחת סעיף 18 ו-20. זאת אומרת הוועדה פתוחה, הפרוטוקולים גלויים, למעט שני סעיפים שסגרנו וגם בסעיפים האלה יצא פרוטוקול ודיווח לציבור והוא לא יהיה חסום. העיקר שתתחיל לעבוד וננקה את האורות. שוב תודה לכל מי שהיה פה, נעבור להצבעה. מי _____?

אושרה

היו"ר רם בן ברק:

החלטה נתקבלה פה אחד, תודה לכולם שבאתם, הישיבה נעולה.

.139

Ä

נספח 5

העתק העמודים הרלוונטיים מתוך
דו"ח ועדת בכור

עמ' 48

חות דעת היו"ר השופט דוד בכור

לשעבר שופט בית המשפט העליון

הקדמה - מבוא

ביום 14.3.1982 החליטה הממשלה, ביזמת ראש הממשלה מנחם בגין ועל פי הצעתו, להקים ועדת חקירה ממלכתית וזה נוסח ההחלטה:

1. הממשלה מחליטה על הקמת ועדת חקירה, לפי חוק ועדות חקירה תשי"ט-1958.
  2. בימים אלה פורסמו ברבים טענות והאשמות, מהן המתפרסמות עתה לראשונה, לפיהן אברהם טבסקי וצבי רוזנבלט, או אחד מהם, היו שותפים לרצח דר' חיים ארלוזורוב הי"ד ("רצח ארלוזורוב" מאת שבתאי טבת, הוצאת שוקן חשמ"ב).
  3. ועדת החקירה מתבקשת לחקור טענות והאשמות אלה, ולהגיש לממשלה דין-וחשבון על תוצאות חקירתה.
- ביום 25.4.1982 מינה נשיא בית המשפט העליון - משה לנדוי - את ועדת החקירה, בהרכב של שלושה, כדלקמן:

(א) דוד בכור, שופט לשעבר של בית המשפט העליון - יושב ראש הועדה;

(ב) הרב פרופסור אליעזר ברקוביץ, חבר הועדה;

(ג) דר' יואב גלבר, חבר הועדה.

במכתב בו הודיע נשיא בית המשפט העליון לראש הממשלה על מינוי הועדה, נאמר:

"השופט בכור הודיע לי, כי נוכח ארועי הימים האחרונים, המסעירים את הציבור, החליט, על דעת חבריו לוועדה, להמתין עד שהאזירה השוררת במדינה תרגע קמעא, לפני שהועדה תתחיל בפועל בחקירתה".

לאחר שנתקבלה החלטת הממשלה, הוגשה עתירה לבית המשפט העליון, ע"י העותר דניאל אלון, וביום 26.3.1982 הוציא בית המשפט העליון צו-על-תנאי בו נתבקשה הממשלה להתייצב וליתן טעם לגבי שני עניינים: האחד הוא האם יש לעותר זכות עמידה, והשני, והוא החשוב כעת מבחינתנו, הוא "האם יש בהחלטה, בשוא העתירה, משום התערבות בלתי נאותה במעשה חלוט של הרשות השופטת?". מטרת העתירה היתה להשיג מבית המשפט צו המבטל את החלטת הממשלה.

העתירה נשמעה ביום 20.4.1982 בבית המשפט העליון, כשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בהרכב מורחב של חמישה שופטים, ובו ביום הודיע בית המשפט על ביטול הצו-על-תנאי ודחיית העתירה, וכי נימוקיו יינתנו בשלב מאוחר יותר. הנימוקים בכתב ניתנו ביום 10.8.1982 (בג"צ 152/82 - פסקי-דין של בית המשפט העליון תשמ"ב-חשמ"ג, כרך ל"ו חלק 4, עמ' 449).

בינתיים החלה, במחצית השניה של יוני 1982, מלחמת "שלום הגליל", ודר' יואב גלבר נקרא לשירות מילואים ושירת בלבנון. בעקבות הויכוחים במלחמה שהתמשכה והקריאות לממשלה להקים ועדה ממלכתית לחקירת ארועים מסויימים בלבנון ואי-הענות הממשלה (שאמנם נענתה בשלב מאוחר יותר), החליט דר' יואב גלבר להתפטר מחברותו בוועדה. כיום 22.9.1982 הגיש לנשיא בית המשפט העליון הודעה בכתב על התפטרותו, והיא נתקבלה בו ביום.

ביום 5.12.1982 מינה נשיא בית המשפט העליון, יצחק כהן, את מקס קנת, נשיא לשעבר של בית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו, כחבר בוועדה, במקום החבר שהתפטר.

בדצמבר 1982 מונה השופט אלון גילון כמרכז הוועדה, ולאחר מכן הוא מונה גם כאוסף חומר.

התקיימו בירורים לסידור הענינים הטכניים עם הנהלת בתי המשפט; דר' חיים גולדווסר ממשרד המשפטים מונה, ע"י היועץ המשפטי לממשלה, לשמש כמקשר בין הוועדה לבין משרד המשפטים. על פי בקשת יו"ר הוועדה, החל דר' גולדווסר באיתור התיקים המתיחסים לפרשה בגינזך המדינה ובארכיון הציוני.

ביום 12.12.82 החליטה הוועדה ששיבותיה תתקיימנה בתל-אביב. היות ופרופ' ברקוביץ עמד לצאת לארצות הברית בגין סיבות אישיות והתחייבות קודמת, החליטה הוועדה שלקראת סוף פברואר 1983 תפורסם הודעה לציבור בה יתבקש לפנות לוועדה כל מי שיש לו חומר הנוגע לענין וכל מי שמבקש מהוועדה לשמוע את דברו, עם פרוט קצר של החומר או העדות. ההודעה פורסמה, ובעקבותיה באו פניות לא מעטות. כן החליטה הוועדה ששיבותיה תהיינה פתוחות, אלא אם ובמידה שיוחלט אחרת מדי פעם.

עם מינויו כמרכז הוועדה, החל השופט גילון לטפל בסידורים המינהליים והמשרדיים. הגב' אורית ערד מונתה כאוספת חומר של קטעי עתונות וכתבות. השופט גילון, בתאום עם הוועדה והיושב ראש, עסק בבירור ואיסוף חומר מארכיונים ומוסדות שונים, לרבות גינזך המדינה, הארכיון הציוני, מכון ז'בוטינסקי, ארכיון מפלגת העבודה ועוד.

חומר רב צולם, מויין ותויק. כן נתקבל חומר מאנשים שונים, שגם הוא מויין ותויק. על פרטי החומר ניתן יהיה ללמוד מתוכן הדו"ח. במקביל, קיימה הוועדה ישיבות פומביות.

לשמיעת ראיות בעל-פה, קיימה הוועדה ישיבות פומביות, בהן שמעה עדויות מפני אנשים שפנו וביקשו להעיד, וכך מפני עדים שהוזמנו על פי בקשת עורכי-הדין שהופיעו בפני הוועדה, כפי שיובהר להלן, ומפני אנשים שהוזמנו ע"י הוועדה. עדויות של חלק מהעדים נשמעו ע"י מרכז הוועדה, השופט גילון, כאוסף החומר, וכמה מהן נשמעו לאחר מכן

נספח 6

**העתק מכתבו של הנשיא שמגר לשר
המשפטי דאז, פרופ' דוד ליבאי,
מיום 22.3.1995**

עמ' 51

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

לשכת הנשיא

כ' אדר ב' התשנ"ה
22 במרץ 1995

חקג-61/2222

לכבוד
פרופ' דוד ליבאי
שר המשפטים
ירושלים

איוני השר,

הנדון: ועדת חקירה לעניין פרשת היעלמם של ילדים
מרינ עולי תימן בשנים 1948-1954

לןטה מכתבו של מר דני קריבו, מאגף התקציבים, ומכתבו של מר שמריהו כהן,
המזכיר הראשי של בית המשפט העליון.

ועדת החקירה - לא תוכל לפעול בבית המשפט העליון כי אין לנו מקום לכך.
ועדת הטבח בחברון פעלה בבית המשפט כי הפעלנו בו שני שופטים של בית
משפט זה - שישבו בלשכותיהם הרגילות, החומר המודפס, לרכות הדו"ח, הודפס
על ידי הסגל הקבוע של בית המשפט (כי שני השופטים לא ישבו אותה עת
במשפטים), מרכז הועדה היה רשם בית המשפט העליון וכו'.

הועדה בעניין ילדי תימן - מורכבת כל כולה ממרכיבים נפרדים מן המערכת
הקיימת, כפי שהיו כל ועדות החקירה שקדמו לה (הכנקאים, רפואה וכו'),
פרט לזו של חברון.

רחוב שערי משפט, קרית דוד בן-גוריון, ירושלים, טל: 02-759702

אנו כיום כבר חוזשים אחרי החלטת הממשלה ומינוי הועדה על ידי (תוך ימים ספורים).

כנראה שקיימת סברה שהממשלה יצאה ידי חובתה, והשיגה את האפקט בו רצתה כאשר החליטה החלטתה בעניין כינון הועדה, הא ותו לאו. עתה יבואו, כרגיל, אל בית המשפט ויטענו שאיננו ממלא תפקידו, שהרי הועדה לא התלה לפעול.

אינני מקבל את טיעוני האוצר, המתעוררים, משום מה, תמיד כאשר מגיע תורם של נתי המשפט. ועדות חקירה עולות בכסף, ככל מעשה מינהלי, וצריך להיות ער לכך בעת שהוא מחליט למנות ועדה.

לשם הסרת ספק אבהיר על כן: אם לא יתאפשר נשל טעמים שעם האוצר להפעיל את הועדה, אבטל את מינוי הועדה.

בכבוד רב,

מ. שמגר

העתק: מר אברהם (בייגה) שוחט, שר האוצר;

מר שמואל הולנדר, מזכיר הממשלה

נספח 7

העתק מכתבו של הנשיא שמגר
למזכיר הממשלה דאז, מר שמואל
הולנדר, מיום 9.5.1995

עמ' 54

מ ד י נ ת י ש ר א ל

בית המשפט העליון

לשכת הנשיא

ט' באייר התשנ"ה
9 במאי 1995

חקג- 2517/61

לכבוד
מר שמואל הולנדר
מזכיר הממשלה
ירושלים

הנדון: ועדת החקירה בעניין העלמם של ילדי תימן

מכתבך מיום 16.1.95, מכתב ההנהלה מיום 29.1.95, מכתבך מיום 1.2.95, מכתבך מיום 7.2.95, מכתבך מיום 1.3.95, מכתב הנהלת בתי המשפט מיום 2.3.95, מכתב מזכירות הממשלה מיום 7.3.95, מכתבי מיום 22.3.95, מכתב יו"ר הועדה מיום 13.4.95, מכתבך מיום 23.4.95.

1. הממשלה החליטה ביום 8.1.95 על הקמת ועדת חקירה לעניין פרשת העלמם של ילדים מכין עולי תימן. הועדה מונתה ביום 23.1.95. היא לא החלה בפעילותה עד היום. סיבת הדבר, תחילה, באי קבלת אישור תקציבי ואחר כך עקב שיתוק פעולתה הלוגיסטית.

2. במכתבך מיום 23.4.95 הנך כותב כי מר קריבו ממשרד האוצר הודיע לך כי "סכום ראשוני של 1,600,000 ש"ח כבר תוקצב והועבר לרשות ועדת החקירה".

לצערי אין יסוד לטענתו. אחרי הודעתו, בעקבות עכובים בירוקרטיים בלתי מוצדקים שנמשכו, על אף נקשותינו, חדשים מספר, הועבר הנושא, כדין לאישור ועדת הכספים, ואושר שם תוך זמן קצר. האוצר לא העביר פרוטה אלא הודיע לחשב מערכת בתי המשפט (שאף הוא כידוע איש האוצר) שאם יוציא הוצאות ויגיש קבלות, הם יוחזרו לו.

החשב סירב ללכת בדרך זו. לטענתו לא קיבל עד היום את כסוי ההוצאות עבור ועדת החקירה בעניין הטבח בחברון ועל כן אינו מוכן להוציא סכום כלשהוא כלי לקבל כיסוי כספי ממשי מראש.

רחוב שערי משפט, קרית דוד בן-גוריון, ירושלים, טל: 02-759702

הנה כי כן הממשלה מתבזה, בשל משחקי יוקרה ובירוקרטיה. יתכן והאוצר, כשיטתו, שש לעכב דברים הקשורים לכתי המשפט. דא עקא, הפעם אף החטיא את המטרה. ועדת החקירה אינה חלק מבתי המשפט. היא גוף מינהלי בראשות שופט המוקם בעקבות החלטת ממשלה ומשרת ענייניה.

בסופו של דבר, תעלה ביקורת מוצדקת על משיכה בירוקרטית של נושא אשר בו תום הלב וגילוי יחס הוגן ואמין חשובים במיוחד.

בכבוד רב,

מ. שמגר

העתקים: פרופ' דוד ליבאי, שר המשפטים
מר אברהם בייגה שוחט, שר האוצר

נספח 8

**העתק כתבתה של טובה צימוקי
מיום 27.6.2001**

עמ' 57

ועדת החקירה

למה הקמתה מתעכבת?

בהם תעסוק הוועדה הם רישוי, תכנון, בנייה ובטיחות.

אך מאז שנפלה ההחלטה, מתקשה נשיא בית המשפט העליון אהרון ברק להקים את הוועדה. הקושי נובע מכך שעליה למנות, על פי בקשה מיוחדת של הממשלה, חמישה חברים מומחים, שצריכים להתפנות מעיסוקיהם הרגילים למשך חודשים רבים. דוברת הנהלת בתי המשפט תמר פול-כהן מסרה אתמול כי הנשיא ברק ישלים את הקמת הוועדה עד סוף שבוע זה.

■ **טובה צימוקי**

מיד לאחר אסון „ורסאי“ יזם היועץ המ-שפטי לממשלה, אליקים רובינשטיין, הקמת ועדת חקירה ממלכתית לבטיחות מבנים. הוא בא בדברים עם ראש הממשלה, עם שר המשפטים ועם מזכיר הממשלה, והוחל בני-סוח כתב ההסמכה של הוועדה.

המטרה היתה הקמת ועדת חקירה, שתמ-נע אסונות דומים. תפקידה להעלות מכלול שאלות הנוגעות לאחריות על בטיחות מבנים ומקומות ציבוריים, ולאזן דווקא לנהל חקירה על אסון „ורסאי“ עצמו, שהיבטיו הפלי-ליים נחקרים על-ידי המשטרה. ההיבטים

נספח 9

**העתק כתבתה של טובה צימוקי
מיום 15.8.2001**

עמ' 59

הוועדה לחקירת אסון ורסאי תתכנס בקרוב

על-פי הפשרה שהושגה בין הצדדים, תקבל הוועדה עד סוף השנה תקציב של 6.5 מיליון שקל, ובראשית שנת 2002 ייפתח דיון מחדש על תקצוב הוועדה בעלות דומה. באוצר אמרו אתמול כי אין צורך לתקצב את הוועדה בסכום גבוה יותר. המשך התקצוב, אמרו, יגובש על-פי צורכי הוועדה.

טובה צימוקי, גד ליאור ונורית פלטר

המחלוקת בין ועדת החקירה הממלכתית שהוקמה בעקבות אסון ורסאי לבין משרד האוצר נפתרה אתמול. עתה, קרוב לשלושה חודשים אחרי האסון, תוכל סוף-סוף הוועדה להתכנס. הוועדה שהוקמה לפני למעלה מחודשיים לא התכנסה עד כה בשל סירובו של יו"ר הוועדה, השופט ורדי זיילר, לכנס אותה, בגלל תקצוב לא מספיק של הוועדה, לטענתו.

נספח 10

**העתק מכתבה של העותרת לחברי
הממשלה מיום 24.1.2022**

עמ' 61

נספח 11

**העתק מכתבה של העותרת לשר
המשפטים ולנשיאת בית המשפט
העליון מיום 3.2.2022**

עמ' 63

" ' ' ; 2022 3

Ä

: Ä

Ä (" Ä " :) 5807837 " , Ä
: ,
Ä Ä Ä Ä .1

. Ä - Ä Ä ,
Ä Ä Ä
Ä ,
Ä
- 231202 .2

, Ä , , Ä
Ä

Ä , , Ä , Ä .3

. Ä , Ä Ä Ä .4

. Ä , Ä Ä Ä , .5
Ä Ä Ä Ä ,
Ä Ä Ä Ä

" , Ä

" , Ä "

נספח 12

**העתק מכתבה של העותרת לחברי
ועדת החוץ והביטחון מיום
16.2.2022**

עמ' 65

16 פברואר 2022 ; ט"ו באדר א' תשפ"ב

לכבוד,

"

ועדת החוץ והביטחון
הכנסת
ירושלים

יו"ר ועדת החוץ והביטחון
הכנסת
ירושלים

הנדון: " Ä Ä Ä "

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697 (להלן: " Ä ") ובשם הפורום הביטחוני של התנועה, אנו מתכבדים לפנות אליכם, כדלקמן:

1. ביום 15.2.2022 התקיים דיון בוועדת החוץ והביטחון (להלן: " ") שעסק בבקשת הממשלה לאשר כי חלק מנושאי ועדת החקירה לבחינת תהליכי רכש כלי השיט שהתקיימו בין השנים 2009-2016 (להלן: " "), מחייבים את סודיות הדיון ודו"ח ועדת החקירה, לכשתסתיים עבודתה.

2. נזכיר בקצרה, כי בסעיף 6 להחלטת הממשלה מיום 23.1.2022 שאישרה את הקמת ועדת החקירה (להלן: " "), נקבע כי לנוכח הרגישות הביטחונית הנוגעת לתהליכי רכש כלי השיט, ובהתאם לסעיף 23 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: " ") – Ä – חלק מהנושאים בהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות.

3. בפתח הדברים, אנו מבקשים להודות ליו"ר הוועדה ולחבריה על הדיון הענייני והחשוב שנערך בסוגיה זו. כמו כן, מרוח הדברים שנאמרו בדיון ניכר כי חברי הכנסת החברים בוועדה מכירים בחשיבותם הגדולה של עקרונות הפומביות והשקיפות בעבודת ועדת החקירה, ומתוך כך בצורך המהותי לשקם את אמון הציבור במערכת הביטחון – אמון אשר נפגע אנושות עם גילוי הפרשה. על כך, נבקש להביע את מלוא הערכתנו ותודתנו, בשמנו ובשם אזרחי מדינת ישראל כולם – החרדים לביטחונה של מדינת ישראל, למנהל התקין ולטוהר המידות בה.

4. כמו כן, ברצוננו להדגיש פעם נוספת, כי בהתאם לעמדתנו שהובאה בדיון, ברירת המחדל בשאלת סודיות דיוני ודו"ח ועדת החקירה היא כי אלו יהיו חשופים ופומביים, וזאת לשם הגשמת התכלית של שיקום אמון הציבור במערכת – ובהתאם לסעיף 18 לחוק ועדות חקירה.

5. השימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה לשם הטלת חיסיון על הליכי עבודת ועדת החקירה, הגם שלעמדתנו אין בו צורך בשל קיומם של מנגנונים מובנים להטלת חיסיון הקבועים בסעיפים 18-20 לחוק, הוא בבחינת _____ אשר הופך את ברירת המחדל ואת נקודת המוצא בשאלת פומביות הדיון.

משכך, אישורו, כפי שמבקשת הממשלה, פוגע פגיעה קשה במטרות שלשמן הוקמה ועדת החקירה מלכתחילה – Ä Ä Ä .

6. אכן, וכפי שנאמר בדיון על ידי נציגי היועץ המשפטי לממשלה, המחוקק ראה לנכון לקבוע בסעיף 23

מנגנון לשינוי ברירת המחדל כאמור. Ä , , יצוין, כי זהו החרג היחיד הדורש אישור מיוחד, Ä ,

ולפיכך, ברי כי שאר סעיפי החוק חלים באופן אוטומטי עם ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ואין צורך לאשרם או לקבוע כי הם אלה שיחולו. מכאן, שעם ההחלטה על הקמת ועדת חקירה, חלות עליה כלל הוראות חוק ועדות חקירה, זולת אם תאושר בקשה מטעם הממשלה לפי סעיף 23. במצב בו תחליט הוועדה שלא לאשר את המופיע בסעיף 23, יחולו מאליהן שאר הוראות החוק – ולרבות סעיף 18 האמור.

7. בנוסף, במהלך הדיון בוועדה הועלו טיעונים בדבר פעולותיה האפשריות של הממשלה מקום בו תחליט הוועדה שלא לאשר את בקשת הממשלה לפי סעיף 23 לחוק ועדות חקירה. לעמדתנו, אל לה לוועדה לשקול שיקולים אלו. תפקיד הוועדה, כאמור לעיל, הוא לאשר או שלא לאשר את בקשה הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק, על משמעויותיו כפי שפורטו לעיל ובדיון עצמו.

8. כידוע, אחד מהעקרונות החשובים ביותר בשיטת המשטר הישראלית הוא עקרון ההפרדה בין רשויות השלטון, וביזור הסמכויות השלטוניות בין שלוש רשויות עיקריות. זהו אחד מהיבטיה המוסדיים החשובים של הדמוקרטיה, והוא עומד ביסוד המשטר, הממשל, והחברה הדמוקרטית.

9. אחד הנדבכים המרכזיים עליהם נשען עקרון הפרדת הרשויות הוא האיזון והפיקוח בין רשויות השלטון השונות. הכוונה היא למנגנונים שבאמצעותם מפקחת כל אחת משלוש הרשויות השלטון השונות על אחת או שתיים מהרשויות האחרות, בכדי למנוע מהן שימוש בלתי ראוי בכוחן.

10. Ä ,

Ä

Ä Ä

11. והנה, בענייננו, סעיף 23 לחוק ועדות חקירה מהווה ביטוי מובהק לצורך זה בהפרדת רשויות, עת הוא קובע כי הכנסת כרשות מפקחת היא זו שעליה לאשר או שלא לאשר הטלת חיסיון על עבודת ועדת החקירה.

12. משכך, לעמדתנו, הפרדה בין שיקולים ענייניים העוסקים במישרין בשאלת סודיות עבודת הוועדה לבין שיקולים פוליטיים שעניינם ניסיון לחזות כיצד תפעל הממשלה, הכרחית לשמירה על עקרון הפרדת הרשויות, ולהגשמת התכליות העומדות בבסיסן.

13. ההכרח להקפיד בחומרה על עקרון הפרדת הרשויות בהקשר זה אף מתחזק מקום בו מדובר בוועדת חקירה אשר עתידה לבחון, בין היתר, גורמים ברשות המבצעת. למעשה, וכפי שפורט בהרחבה בדיון ובנייר העמדה שהגישה התנועה טרם הדיון, השימוש המבוקש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה עלול

נספח 13

**העתק מכתבה של העותרת לחברי
ועדת החוץ והביטחון מיום 3.3.2022**

עמ' 69

3 במרץ 2022; ל' באדר א' תשפ"ב

לכבוד,

"

ועדת החוץ והביטחון
הכנסת
ירושלים

יו"ר ועדת החוץ והביטחון
הכנסת
ירושלים

הנדון: " Ä Ä Ä "

מכתבנו מיום 16.2.2022 : _____

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697 (להלן: " Ä "), אנו מתכבדים לפנות אליכם, כדלקמן:

1. ביום 15.2.2022 התקיים דיון בוועדת החוץ והביטחון (להלן: ") שעסק בבקשת הממשלה לאשר כי חלק מנושאי ועדת החקירה לבחינת תהליכי רכש כלי השיט שהתקיימו בין השנים 2009-2016 (להלן: "), מחייבים את סודיות הדיון ודו"ח ועדת החקירה, לכשתסתיים עבודתה.

2. זאת, בהתאם לסעיף 6 להחלטת הממשלה מיום 23.1.2022 שאישרה את הקמת ועדת החקירה (להלן: "), שם נקבע כי לנוכח הרגישות הביטחונית הנוגעת לתהליכי רכש כלי השיט, ובהתאם לסעיף 23 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 (להלן: ") – Ä – חלק מהנושאים בהם תעסוק הוועדה מחייבים סודיות.

3. ביום 16.2.2022 פנינו אליכם במכתבנו שבסימוכין, ובו ביקשנו להודות ליו"ר הוועדה ולחבריה על הדיון הענייני והחשוב שנערך בסוגיה זו. כמו כן, ציינו כי מרוח הדברים שנאמרו בדיון ניכר כי חברי הכנסת החברים בוועדה מכירים בחשיבותם הגדולה של עקרונות הפומביות והשקיפות בעבודת ועדת החקירה, ומתוך כך בצורך המהותי לשקם את אמון הציבור במערכת הביטחון – אמון אשר נפגע אנושות עם גילוי הפרשה.

4. על כן, במכתב זה ביקשנו להביע את מלוא הערכתנו ותודתנו, בשמנו ובשם אזרחי מדינת ישראל כולם – החרדים לביטחונה של מדינת ישראל, למנהל התקין ולטוהר המידות בה.

5. לצד זאת, מכתבנו האמור נועד למטרה נוספת, והיא להבהיר, פעם נוספת, את עמדתנו לגבי שאלת אישור בקשת הממשלה בנוגע לסודיות דיוני הוועדה, הן מבחינה משפטית והן לאור שיקול נוסף הנוגע לעקרון הפרדת הרשויות.

6. משכך, נבקש לפנות אליכם פעם נוספת, לפרט בשנית את עמדתנו זו ולהדגיש את החשיבות הגדולה שבסירוב לאשר את בקשת הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה ולפיכך לקבוע כי דיוני הוועדה יהיו חסויים.

7. ראשית, ובהתאם לעמדתנו שהובאה בדיון, ברירת המחדל בשאלת סודיות דיוני ודו"ח ועדת החקירה היא כי אלו יהיו חשופים ופומביים, וזאת לשם הגשמת התכלית של שיקום אמון הציבור במערכת – ובהתאם לסעיף 18 לחוק ועדות חקירה.

8. כך, השימוש בסעיף 23 לחוק ועדות חקירה לשם הטלת חיסיון על הליכי עבודת ועדת החקירה, הגם שלעמדתנו אין בו צורך בשל קיומם של מנגנונים מובנים להטלת חיסיון הקבועים בסעיפים 18-20 לחוק, הוא בבחינת _____ אשר הופך את ברירת המחדל ואת נקודת המוצא בשאלת פומביות הדיון. משכך, אישורו, כפי שמבקשת הממשלה, פוגע פגיעה קשה במטרות שלשמן הוקמה ועדת החקירה מלכתחילה – Ä Ä Ä .

9. כפי שצוין במכתבנו, וכפי שנאמר בדיון על ידי נציגי היועץ המשפטי לממשלה, המחוקק ראה לנכון לקבוע בסעיף 23 מנגנון לשינוי ברירת המחדל כאמור. Ä , , יצוין, כי זהו התריג היחיד הדורש אישור מיוחד, ולפיכך, ברי כי שאר סעיפי החוק חלים באופן אוטומטי עם ההחלטה על הקמת ועדת חקירה ואין צורך לאשרם או לקבוע כי הם אלה שיחולו. מכאן, שעם ההחלטה על הקמת ועדת חקירה, חלות עליה כלל הוראות חוק ועדות חקירה, זולת אם תאושר בקשה מטעם הממשלה לפי סעיף 23. במצב בו תחליט הוועדה שלא לאשר את המופיע בסעיף 23, יחולו מאליהן שאר הוראות החוק – ולרבות סעיף 18 האמור.

10. כמו כן, כזכור, במהלך הדיון בוועדה הועלו טיעונים בדבר פעולותיה האפשריות של הממשלה מקום בו תחליט הוועדה שלא לאשר את בקשת הממשלה לפי סעיף 23 לחוק ועדות חקירה. לעמדתנו, אל לה לוועדה לשקול שיקולים אלו. תפקיד הוועדה, כאמור לעיל, הוא לאשר או שלא לאשר את בקשת הממשלה לעשות שימוש בסעיף 23 לחוק, על משמעויותיו כפי שפורטו לעיל ובדיון עצמו.

11. כידוע, אחד מהעקרונות החשובים ביותר בשיטת המשטר הישראלית הוא עקרון ההפרדה בין רשויות השלטון, וביזור הסמכויות השלטוניות בין שלוש רשויות עיקריות. זהו אחד מהיבטיה המוסדיים החשובים של הדמוקרטיה, והוא עומד ביסוד המשטר, הממשל, והחברה הדמוקרטית.

12. אחד הנדבכים המרכזיים עליהם נשען עקרון הפרדת הרשויות הוא האיזון והפיקוח בין רשויות השלטון השונות. הכוונה היא למנגנונים שבאמצעותם מפקחת כל אחת משלוש הרשויות השלטון השונות על אחת או שתיים מהרשויות האחרות, בכדי למנוע מהן שימוש בלתי ראוי בכוחן.

13. Ä , . Ä Ä

נספח 14

**העתק מכתבה של העותרת לנשיאת
בית המשפט העליון מיום 31.3.2022**

עמ' 73

31 במרץ 2022; כ"ח באדר ב' תשפ"ב

לכבוד,

נשיאת בית המשפט העליון
בית המשפט העליון
ירושלים

הנדון:

סימוכין: מכתבנו מיום 3.2.2022

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697 (להלן: "ד") אנו מתכבדים לפנות אלייך, כדלקמן:

- בשנים האחרונות ניהלה התנועה מאבק ציבורי ממושך להקמת ועדת חקירה ממלכתית בפרשת הצוללות וכלי השיט. מטרתו ותכליתו הייתה אחת – הקמת ועדת חקירה אשר תחקור את הפרשה החמורה, ממנה עולים חששות כבדים להתנהלות בלתי תקינה בקודש הקודשים של ביטחון המדינה. פרשה זו עודנה מדירה שינה מעיני ישראלים רבים, ומעיבה על האמון שהציבור רוחש למערכת השלטון והממשל במדינה דמוקרטית, ובפרט למערכת הביטחון האמונה על הביטחון הלאומי.
- חלקו הראשון של מאבק זה הסתיים ביום 23.1.2022 – עת החליטה הממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית שתחקור את הפרשה כולה על שלל פרשיותיה והסתעפויותיה, שתברר את העובדות בה, תקדם ערכים של מינהל תקין וטוהר מידות ותציב, הלכה למעשה, את האינטרס הציבורי כאינטרס היחיד העומד בפני מקבלי ההחלטות.
- ביום 3.2.2022 פנינו אלייך ולשר המשפטים, מר גדעון סער, בבקשה כי תפעלו להקמת הוועדה, למינוי חבריה והעומד בראשה ולקביעת סדרי עבודתה, וכי תנקטו כל פעולה אשר נדרשת על מנת שתחל בעבודתה.
- אולם, ביום 25.3.2022, פורסם בתקשורת כי על אף שחלפו כחודשיים מאז החליטה הממשלה על הקמת הוועדה, וכחודש נוסף מאז מונו חברי הוועדה והעומד בראשה, טרם אוישו שאר בעלי התפקידים בוועדה, טרם נקבעו סדרי עבודתה, וטרם נקבע המקום בו היא תתכנס ותפעל. כמו כן, בפרסום זה דווח כי גם לאחר שתפקידי הוועדה יאוישו במלואם ויושלמו ההליכים הדרושים לתחילת עבודתה, תהליכי אישור הסיווגים הביטחוניים של חבריה ועובדי המנהלה בה יארכו חודשים ארוכים. משכך, תחילת עבודתה של הוועדה, למעשה, לא נראה באופק.¹
- נבקש לציין, כפי שבוודאי לא נעדר מעינייך, כי ישנה חשיבות גדולה בכך שמקום בו החליטה הממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית והקצתה לכך את התקציב ואת תקני כוח האדם הדרושים לעבודתה – הוועדה תחל את עבודתה בהקדם האפשרי וללא כל דיחוי. זאת, הן בשל

¹ גור מגידו "האלוף שיחקור את החבריה: התפקיד המוזר שיעד מיקי גנור לחבר ועדת החקירה בפרשת הצוללות" **TheMarker** 25.3.2022

נספח 15

**העתק מענה מטעם נשיאת בית
המשפט העליון מיום 3.4.2022**

עמ' 76

בית המשפט העליון
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

PRESIDENT'S CHAMBERS

ל ש כ ת ה נ ש י א ה

ב' בניסן התשפ"ב
03 באפריל 2022
4700-2007-2022-006503

לכבוד
ד"ר אליעד שרגא, עו"ד, יו"ר ומייסד התנועה לאיכות השלטון
עו"ד תומר נאור, ראש האגף המשפטי
התנועה למען איכות השלטון בישראל
באמצעות דוא"ל – office@mkg.org.il

שלום רב,

הנדון: פנייתכם לנשיאת בית המשפט העליון מיום 31.3.2022

במענה לפנייתכם שבסמך נבקש להשיבכם כי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, מסמך את נשיאת בית המשפט העליון למנות את יושב הראש של ועדת חקירה ממלכתית ואת חבריה (סעיף 4 לחוק). זאת עשתה נשיאת בית המשפט העליון ביום 20.2.2022 עת מינתה את הנשיא בדימוס אשר גרוניס ליו"ר ועדת החקירה הממלכתית לרכש כלי השיט ואת יתר חברי הוועדה.

הסמכות לקבוע את סדרי עבודתה ואת דיוניה של הוועדה, לרבות מינוי בעלי התפקידים בה, נתונה לוועדה עצמה (סעיף 7 לחוק).

לפיכך, פנייתך מועברת ליו"ר הוועדה.

ב ב ר כ ה,

ד"ר מורן יהב, עו"ד
ראשת מטה הנשיאה

נספח 16

העתק מכתבו של מנהל הוועדה,
עו"ד הושע גוטליב, מיום 7.4.2022

עמ' 78

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

ו' ניסן התשפ"ב

07 אפריל 2022

מספרנו: 00-102-742022

לכבוד,

ד"ר אליעד שרגא

עו"ד תומר נאור,

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

באמצעות דוא"ל office@mqq.org.il

הנדון: מכתבכם מיום 31.3.22

ביום 3.4.22 העבירה נשיאת בית המשפט העליון כב' השופטת אסתר חיות את מכתבכם שבנדון ליו"ר ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט, אשר הסמיכני להשיבכם כדלקמן:

ביום 23.1.22 החליטה הממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לעניין כלי השיט (החלטה מספר 1019) וביום 20.2.22 מינתה נשיאת בית המשפט העליון את יו"ר הוועדה ואת חבריה. בהתאם לסעיף 23 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט – 1968 ולסעיף ב(6) להחלטת הממשלה, פנתה הממשלה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לשם קבלת אישורה לכך שעניין נושא ועדת החקירה או דיוני הוועדה מחייבים סודיות.

ועדת החוץ והביטחון קיימה שני דיונים ארוכים בנושא בימים 15.2.22 ו-15.3.22 והחלטתה הועברה לוועדת החקירה הממלכתית ביום 31.3.22.

בד בבד ובהתאם לסעיף ה להחלטת הממשלה, שעניינו הקצאת תקני כוח אדם להנהלת בתי המשפט "לטובת פעילות הוועדה", סמוך לאחר מינוים של יו"ר הוועדה וחבריה פעלה הנהלת בתי המשפט בהנחיית הוועדה, בין היתר, על מנת לאפיין את התקנים הנדרשים ולאחר פתרונות לסוגיות הדורשות איזון בין הצורך בפומביות הדיון לבין השמירה הנדרשת על הסודיות בעניינים שגילויים עשוי לפגוע בביטחון המדינה.

עם קבלת החלטת ועדת חוץ וביטחון ולאחר עבודת ההיערכות שנעשתה על ידי הנהלת בתי המשפט, מונה הח"מ לתפקיד מנהל הוועדה. בימים אלה הוועדה ממשיכה לפעול לאיוש יתר תקני כוח האדם שעליהם החליטה הממשלה ולהסדיר את הנושאים הלוגיסטיים הנוגעים לפעילותה.

בברכה,

הושע גוטליב, עו"ד

מנהל הוועדה

נספח 17

העתק מכתבה של העותרת מיום

17.4.2022

עמ' 80

17 אפריל 2022, ט"ז ניסן תשפ"ב

לכבוד,

ח"כ נפתלי בנט	ח"כ בנימין (בני) גנץ	כבוד השופט אשר גרוניס
ראש הממשלה	שר הביטחון	יו"ר וועדת החקירה
משרד ראש הממשלה	משרד הביטחון	הממלכתית לעניין כלי השיט
<u>ירושלים</u>	<u>תל-אביב</u>	<u>ירושלים</u>
רוני בר	תא"ל במיל' יובל שמעוני	עו"ד גלי בהרב-מיארה
ראש שירות הביטחון הכללי	הממונה על הביטחון במערכת	היועצת המשפטית לממשלה
מטה השב"כ	הביטחון	משרד המשפטים
<u>תל-אביב</u>	<u>תל-אביב</u>	<u>ירושלים</u>

הנדון: תחילת פעילות ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אליכם בדברים הבאים:

1. כידוע, ביום 23.1.22 החליטה הממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית לעניין כלי השיט (להלן: **הוועדה**) (החלטה 1019), וביום 20.2.22 מונה נשיא בית המשפט העליון בדימוס, כב' השופט אשר גרוניס, ליו"ר הוועדה. כן מונו יתר חברי הוועדה.
2. בסמוך לאחר החלטת ועדת החוץ והביטחון בדבר סודיות דיוני הוועדה, בסוף חודש מרץ, מונה עו"ד הושע גוטליב למנהל הוועדה, ובימים אלו ממשיכה הוועדה לפעול לאישו יתר תקני כוח האדם בה. **מלאכה זו טרם נשלמה, אף שחלפו כחודשיים מהחלטת הממשלה על הקמת הוועדה.**
3. יתר על כן, **מפניות שונות שהגיעו לידי התנועה, עולה כי גורמים שונים במערכת הביטחון פועלים באופן המעכב את התקדמות הוועדה, ולמעשה מסכלים, לכאורה, את המשך עבודתה.** בתוך כך, נמנעים גורמים במערכת הביטחון מאישור מקום פעילות קבוע לוועדה, מהעברת חומרים לידיה, וכיוצא באלה.
4. ככל שיש אמת בדיווחים אלו, אנו מפצירים בכם שלא לאפשר הפרעה להתקדמות פעילות הוועדה, ולפעול לתחילת עבודתה המידית, כנדרש מהחלטת הממשלה 1019. זאת, בשל באינטרס הציבורי בשיקום אמון הציבור במערכת הביטחון, ובשל הקושי הגובר בגילוי האמת, המתעצם בחלוף הזמן.

רח' יפו 208, ירושלים 9438303 * מען למכתבים: ת.ד. 36504 ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
 شارع يافا 208، القدس 9438303 * العنوان للرسائل: ص.ب. 36504، القدس 9136001 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
 208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
 E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل e M e m e i e m e i e

5. **אנו קוראים לכם להתחיל את פעילות הוועדה בכל המהירות האפשרית.** בחלוף כחודשיים מאז החליטה הממשלה על הקמת הוועדה, טרם נקבעו סדרי עבודת הוועדה, וטרם נקבע המקום בו תתכנס ותפעל. כעת, משמונה מנהל לוועדה, **נדרש להקדים ולהתחיל את פעילות הוועדה באופן מיידי לאחר חג הפסח**, ולא לאפשר כל עיכוב שיסכל את מימוש החלטת הממשלה בעניינה.
6. בעניין זה יוזכר כי בימים אלו פועלת בישראל וועדת חקירה ממלכתית נוספת, לחקירת האסון שהתרחש בהילולת ל"ג בעומר בהר מירון, בה נהרגו 45 משתתפים (להלן: **ועדת מירון**). החלטת הממשלה על הקמת ועדת מירון (החלטה מס' 7 של הממשלה ה-36) התקבלה ביום 20.6.2021. כבר ביום 27.6.2021, בחלוף פחות משבוע, מינתה נשיאת בית המשפט העליון את הרכב הוועדה בראשות כב' הנשיאה בדימוס, השופטת מרים נאור ז"ל. ביום 4.7.2021, בחלוף כשבועיים בלבד מהחלטת הממשלה, כבר פעלה ועדת מירון במלוא המרץ. זהו פרק זמן ראוי להקמת וועדת חקירה ממלכתית, וזהו **הסטנדרט לו נדרשת, לטעמנו, הוועדה הנכבדת בראשותכם.**
7. **על כן, אנו פונים אליכם בבקשה כי תפעלו באופן יזום להשלמת כל ההליכים המנהליים הדרושים לתחילת עבודת הוועדה, ותנחו את אנשיכם לסייע לפעילות הוועדה ככל האפשר.** וועדת החקירה הממלכתית הוקמה כדין מכוח החלטת הממשלה, ועל הממשלה כולה לכבדה.

בכבוד רב,

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי

ד"ר אליעזר שרגא, עו"ד
יו"ר ומייסד התנועה לאיכות השלטון

נספח 18

**העתק מכתבה של העותרת למנהל
הוועדה מיום 26.4.2022**

עמ' 83

" Ä " ;202 26

'
" Ä

Ä

Ä

: Ä

Ä Ä ;3202
.7402

;31302

Ä

Ä : _____

Ä Ä (" Ä " :) 5807897 " ,

Ä

: ,

Ä

Ä

Ä

Ä

.1

.

,(" ", " " :)

.

,

, Ä

Ä

ÄÄ .2

,23102

Ä

Ä

,

Ä

.

,

Ä) Ä

,

.3

,7402

Ä

,

Ä ,(

.

Ä

Ä

Ä

Ä

"

.4

ÄÄ

Ä

Ä

"

Ä

"

."

Ä

Ä

Ä

Ä

Ä

.5

,

ÄÄ

-

Ä

.

Ä

Ä

Ä

,

Ä

,

Ä

Ä

Ä

,

,

,

.6

,228021

,

,206021

.

, Ä

Ä

,

Ä.7

,Ä

,

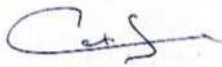
(")

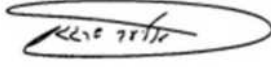
The Movement for Quality Government in Israel

Ä

Ä Ä , . Ä , .8
 , ÄÄ Ä ,
 , Ä , Ä . ,
 . ,

 _____
 " , Ä

 _____
 " , Ä " "

נספח 19

**העתק מכתבו של מנהל הוועדה מיום
4.5.2022**

עמ' 86

מדינת ישראל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין כלי השיט

ג' אייר התשפ"ב

04 מאי 2022

מספרנו: 00-106-452022

לכבוד,
ד"ר אליעד שרגא
עו"ד תומר נאור,
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
office@mqg.org.il דוא"ל

הנדון: מכתבכם מיום 26.4.22

ראשית אציין כי מכתבתכם מיום 17.4.22, הממוען למספר גורמים, לרבות יו"ר הוועדה הנשיא (בדימוס) גרוניס, הובא לידיעתנו באופן מקרי אך ביום 26.4.22.

לעניין מכתבכם שבנדון, אבקש להודות לכם ולציין כי הוועדה פועלת ללא לאות על מנת להתחיל בעבודתה המהותית תוך שמירה, בין היתר, על עקרונות העצמאות הפומביות וביטחון המדינה.

בברכה,
הושע גוטליב, עו"ד
מנהל הוועדה

נספח 20

**העתק מכתבה של העותרת למנהל
הוועדה מיום 9.5.2022**

עמ' 88

" ' ;2022 9

'
" Ä

Ä

Ä

: Ä

452022 ;264202 ;322022 Ä ;174202 Ä ;742022 ;313202

Ä Ä (" Ä " :) 5817897 " ,

: ,

Ä Ä ,452022

Ä

.1

. Ä , Ä

174202

Ä Ä - Ä Ä Ä Ä Ä .2

Ä Ä -

Ä , Ä.

Ä Ä

, - Ä Ä

, - Ä " " Ä ,

- Ä " " Ä ,

, Ä 264202 Ä .3

, Ä , Ä

452022 , Ä

. Ä

Ä , Ä Ä.4

, Ä ,

Ä Ä , Ä .5

ÄÄ Ä , Ä

, Ä .

" , Ä

" , " "

Ä "